

ఆంధ్ర పత్రిక

309437

(ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును)

VOL. 3

దెన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 25 వ తేది గురువారము

No. 98

సంపుటము. 2

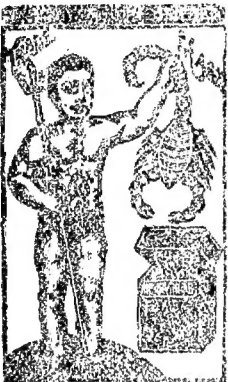
కాళయ క్రి నా మ సంచత్తర ఆమాధమా స బహుళ ద్వి తీయ ౨.

సంచిక ౯౮

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(చికిత్స (ఓం మూర్త్యు)

586

ఇది ప్రతి వ్యాధియును చంపి
చలించి మృత్యువును అంధు
మూర్ఖుని, బేసియై దుష్టత పూ
ర్వమును చంపియున్నది. ఎన్ని దినము
యందును మందు గుణమును జూచి
తేలవన మార్తమే కాక ఎలక
దక్క, బాము, జిడ్డి మొదలగు
విషములకులకు కాటుకలకు నువ్వు
గించును. తెలపాకెట్ 1-2 0.0.0.
పోక్లేటి 0-8-0. 1 దినము పోక్లేటి
తెల పూ 5-0-0. పోక్లేటి తేలు.

ఈ కేసు 2 వ్యక్తులు తప్పించుకొనువారికి పోక్లేటి ఇవ్వాలి.
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి నియమమును.
విరుదానము: భవలక్ష్య ౩౦ పెని,
1-5 గంజుకేసు, క్రి, కిద్ది, పొకారుపేట పోక్లేటి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1.7-18 మొదలు చందావివరము.

చందా సం॥ కు:	విషపత్రిక	సంచికతో
6 మాసములకు	9-0-0	9-12-0
3 " "	4-8-0	5-8-0
1 " "	1-8-0	
వి. జి. భక్తులకు కేరే తపరు భరించవలయును.		
లోకము చందాదారులకు మాత్రము		
విషపత్రిక చందా సం॥ కు	15-0-0	
... .. 6 మాసములకు	7-12-0	
... .. 3 మాసములకు	4-0-0	
... .. 1 మాసములకు	1-6-0	
విడిపత్రిక.	0-1-0	
వారపత్రిక సంచికతో		
చందా సం॥ కు	3-0-0	4-0-0

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

ప్రకటన

సాలూరు జమిందారీనుండి పటాలములో
చేరువారలకు శాశ్వతముగా మూడు యకరముల
భూమిని (సాగుబడికి పీలు అయినది) యిచ్చెద నని
యిందుమూలముగా యావన్మందికి తెలియజేయు
చున్నాడను. పటాలములో చేరిన తేదీలగాయతు
కి (మూడు) సంవత్సరముల వరకును ఎవ్వధమైన
కన్నును యివ్వ నవసరములేదు. మూడు సంవ
త్సరములు అయిన పిదప జరాయిలేకదధతిగా
భూమిని పటాలములో చేరినవారు గాని లేక
వారి ప్రతినిధులుగాని అనుభవించ నగును.

యల్. యల్. సన్యాశిరాజు

1260

సాలూరు జమిందారు.

ప్రకటన.

తెనాలి సంస్కృతకాలేజీలో వేదాంతశాస్త్రమున బి. ఏ.
పాఠము చెప్పటకు భావ్యగ్రంథములు ఆచార్య శ్రీ శ్రీ మొదలగు
గ్రంథములు బోధించగల వేదాంతపండితులు కావలయును.
విరాళము నెల 1-కి రు 30.

దరఖాస్తులు 7-8-18 లోగా క్రిందు చిరునామాకు
పంపిడి. (1256)

తెనాలి } పి. ఆంజనేయులు బి. ఏ.
18-7-18 } క రెన్నాం డెంటు, సంస్కృత కాలేజీ, తెనాలి.

అమృతమునకు తయారుగ నున్నది

60 గుణముల వనరు గలిగినట్టి రస్టన్ మేకర్
క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజన్ యొకటి. దిన మొకటికి
400 మూటలు బియ్యము తయారు చేయ గల
రైస్ మిల్లు మెషనరీతో సహా మూ యెద్దనున్నది.
వివరములు తెలియ గోరువారు ఈక్రింది విలాస
మునకు వ్రాయవలెను. (1252)

మెసర్స్ ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం సన్స్.

భూస్వాములు, స్వంతదారులు, గుడివాడ.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటురోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాప్యమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946-387) మేనేజరు.

మలయ చందనము

(1251) సెగోగమునకు కుశారము.
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్రికము లేదు. పిలిచి
ముచ్చు గు కరివచిత్వం పనిలేదు. రుచ్య
మైన మామలయచందనము ఎటువ
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధములు

సెగోగమును మూడు పూటలలో మానును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0.
గంధర్వశార్మి, రాజమండ్రి.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to pre-
serve it in the heyday of Youth, guard and
insure against its loss as a precautionary
measure, and obtain and regain it, at any
age and at any expense, if already lost,
through any cause whatsoever. How? By a
timely use of the world-renowned mechanical
device called "E" manufactured on Dr.
Bier's Principle of Hyperaemic Treatment
by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago
U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing
postage &c, charged extra) entered all
over, highly recommended by several leading
medical authorities of the East and the West and countless
numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess
this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in
English: write to-day, in all confidence if really interested of

For descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika"
to the

Erectuss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి 5 శాతము వరకు ఉన్నది. వృత్తిని వేరు. ఈ యుద్ధబుణము కుత్తములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలీయబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును కుత్తములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చిప్పి మీ చేతులతో పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు జ్యూరిస్టరీ,..... 1918.

కో క థ ప తి,

అయ్యా, ఇందులో .....రూపాయల చెక్కును లేక రొక్క మును పంపుచున్నాను. దీనికోసం యుద్ధబుణపుత్రమును ((సామిసరినోటు *) నుకూడాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు. * 1921, 22, 23, 24 సంవత్సరములలో వాపసు చేయవలయును. (చైత్రంలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. మీరు.....చిటాను..... (స్వప్నముగ వ్రాయుడు.)

ఐ రో పా మ హా నం గా మ ము

(రైటు తు ప ప్టి.)

ఇంగ్లండు

భారతీయ ప్రతినిధులకు విందు.

లండను, జూలై 18:— లండనులోనున్న భారతీయులు సామ్రాజ్యసంఘ భారతీయ ప్రతినిధులకు విందుచేసిరి. ఆసభకు అమీరాల్-ఇ-ఖైరా యాద్యులు హాజరు. మాంటాగూ విలింగ్డన్, బోర్డెన్, వాల్టర్, మాసీ, గార్ల గూడ విందుకు వచ్చిరి. అమీరాల్-ఇ-ఖైరా అతిథులకు స్వాగతమునుగూడ ఇండియా యుద్ధోద్యమగు మాంటాగూగారు మున్నగువారి రాక సానుభూతి గూచకమనిరి. యుద్ధము సామ్రాజ్యస్థైర్య కారకమైనది. హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ సార్వభౌమునిట్లు రాజభక్తిని ప్రకటించిరి. ఇకముందు ఇండియా జేతము సోదరస్థానము నాకమించి తక్కిన సామ్రాజ్యజేతములతో సమముగా పురోగమము జరుపునని నేనాపించెదను. ఇండియా సంపాదించిన స్థానమును సమర్థించుటకు ఇండియావారు చేసిన యుద్ధసేవ కొరకను కలిగించినది. ఓరిమిని సాహసమును ఆధారముగా గల సంస్కరణములను గూర్చిన నివేదికను రాజకీయాభివృద్ధి బాగుగా కలుగ గలదను యాశను కలిగించిన దని అమీరాల్-ఇ-ఖైరా నుడిచిరి.

ఇండియా జేతమునుండి పంపబడిన సామగ్రిలను వైనికులను గూర్చినవివరములను సింహాగారు నుడిచిరి. ఇండియావారి ధికసహాయము చేసినమాట నిశ్చయమైనను తక్కిన భవప్రదాయక జేతములతో సమానముగా పరిశ్రామికాభివృద్ధి ఇండియా జేతమునందుకూడ గలిగి ఆ జేతము సర్వసంపన్నముగా చేయబడి యుండినవో ఇండియాగతమునకే గాక జపాను చీనాజేతములకును అధినేతనములకుగూడ కావలసినన్ని యుద్ధసామగ్రిలను పంపుటకుగూడ ఇండియా జేతము వైనికులకు భారముగారయ్యును. మానవబలముకంటె ధర్మబల మధికమును యుక్తిమనీలని బోధించు నాగరకత హిందువులకు పెక్కువేల శతాబ్దములనుండి పారంపర్యముగ నలవడియున్నది. జేతముల ఆర్థికారముపైనే ఆంగ్లజేత చిరసమావాసము సముచితము కాగలదని వారివును గ్రహించిరి. అట్లులేన వారు నిర్ధారణముగ నత్యధికముగా సహాయము చేయవలెనని తేదిన ఆచట భనోపాయలింకను ప్రవర్తితములు కారేదు. జేతమునందు సమర్థముగు మహావైర్య మేర్పడునట్లు జేతములను విశ్వసించి దూర దృష్టితో రాజనీతిజ్ఞు లింతవరకును పనిచేయలేదు. గాననే ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమునందును ఆంగ్లజేత సంబంధమునందును సంపూర్ణ మగు మార్పు కలుగకలేనని యుద్ధము కల న. స్పష్టమైనది. పరిశ్రామికాభివృద్ధి వృద్ధియును సేవనభివృద్ధి మెం

దిండుటయు భారతీయులకు వైనికోద్యోగముల నియ్యటయు చాల నవసరములని నివేదికమునందు తెలుప బడినది గాన ఏమాత్ర మాలక్ష్యములేకుండ సంస్కరణము లాచరణమునకు తేబడునట్లు బాధ్యతగల బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులందరును పనిచేయవలెనని ప్రతిపాదించుటకు ల్పించి ఇంతకంటె మరదారుమును భద్రమునగు విధానము నేర్పరుచుట సాధ్యముగాదని నేనుతలంచెదను పరుచువాక్యముల నుపయోగించుట సముచితముగాదని నేనును విశయముగను. ఇండియా గాను నుడిచెదను. మాంటాగూ మెప్పు ఘర్షణప్రభుత్వమును నిందించుట భారతీయప్రతినిధులకు చెడుదారిని చూపుటగానున్నది. ఇండియా జేతమునందలి సామరజను లందరును నాగరికత తెలుంగని మూకయని నుడువుట అతిసాహసము. బ్రాహ్మణవర్గమును రాజకీయసంఘమును దుస్వభావముతో నిందించుట కేవలము నిరసనీయము. భరతఖండమున నిధిక సంఖ్యగల వారి చే న త్యధిక గౌరవముతోను భక్తి ప్రపత్తులతోను చూడబడుచున్న బ్రాహ్మణులను గూర్చి దుస్వభావముతో నిందించుటకు చెడ్డపలాలోన విని నిందించుటవలన మరల రాజకీయ సాంఘిక సంస్కరణములే అవకాశముండని తొందరలు కలుగునంతటి అగ్ర సామచిరకాలముననే ప్రజలలో కలుగ గలదు. మాంటాగూగారి పట్ల భారతీయుల సదభిప్రాయము చలంపలేదు. ఆయన స్వకార్యముగా భావించిన సంస్కరణ విషయముల పట్లవారికి సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. ఆయన చూపిన వైర్యమునకును రాజనీతిజ్ఞులకును శ్రద్ధకును భారతీయులు సంపూర్ణాంగీకారమును కృతజ్ఞతను తెల్పడించుచున్నారు. స్వజేతసేవను చేయుచు ప్రపంచమునందు న్యాయ మానవసంఘసేవనుగూడ చేసిన ఆంగ్ల రాజ నీతిజ్ఞులలో నొక్కరుగా మాంటాగూగారు పరిగణింపబడుదురని సింహాగారు మాంటాగూ గారి నుద్దేశించి నుడిచిరి.

ఇండియా తేయాకు సంఘము

లండను, జూలై 18:— తెలుమరు కింగుగారి స్థానమున సిద్ధుహము ప్రభువు గారు ఇండియా తేయాకు సంఘము “ఇండియాను టీ అసోసియేషన్” న కధ్యక్షుడుగా నియమింపబడినా.

జీబ్రుజిముట్టుడి బహుమతులు

లండను, జూలై 23:—జీబ్రుజిరేవు ముట్టుడియందు ఏప్రిలు 22 వ తేదిని పాల్గొనిన వారిలో 7 గురికి విజ్ఞాపితా క్రాసు బహుమతము లొసగబడినది గజెట్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నెలకు 3 లక్షల అమెరికను సేన

(ప్రాప్తమయ్యుట.)

లండను, జూలై 23:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో షెయోజానుసిగారు ప్రతిపాదనముని లక్షల 25 లక్షల సేన అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమున దాటి వచ్చుచున్నదని యు, అందు 2/3 సేన బ్రిటిషునౌకలలో వచ్చుచున్నదనియు, చాలినంత వస్తుపరికరములును, యుద్ధపరికరములును గూడ తీసికొని రాబడుచున్నదనియు చెప్పిరి.

యూరపుకు ఆహారపదార్థముల బంపుట.

లండను, జూలై 23:—ఆమెరికను ఆహారవిషయాధికారి యగు హూవరు గారు మాన్సు మందిరమునందు మాట్లాడుచు ఆమెరికనులు తగిన ప్రయత్నములను చేయుచున్నందున, రాబోవు సంవత్సరము లొకటైన జేయవస్తువులను యూరపుకు బంపు విషయమున నిర్బంధములుండవని చెప్పిరి. మాంసాహార సందర్భమున మిత్రమండలి ఆవసరముల కన్నిటికి ఆమెరికా పండిమాంసము నొసంగలదు. అరసరాహారముల సందర్భమున మిత్రమండలి కష్టకాలము తొలగినది. హూవరు గారు మిత్రమండలి ఆహారవిషయస్థితిని శ్రమకుం డలి ఆహార విషయస్థితిని సరిపోల్చి శ్రమవుల ముఖ్యస్థితి తీవ్రతబద్ధాధాస్థితియని చెప్పిరి. అష్ట్రీయనులను జర్మనులను ప్రజల నణచి యుంచి వారి ఆహారపదార్థములను ప్రతిదినము తీసికొనిపోవుచున్నారు. వారిజేతములందు రాబోవు పంటలకాలమునకు ముందు సరియగు ఆహారములేకయు, ఉపవాసములవలనను చని పోవువారిసంఖ్య పశ్చిమరంగమున జననద్రుమును మించిపోవును. మిత్రమండలివారు బెర్లియము ఉత్తర ప్రాన్యజేతములకొరకు స్వతరాజయము నాగరిక నిర్మాణమును కాక ఇంకేత్యాగము నైన చేయుదురు.

నౌకాదళము.

లండను, జూలై 24:— ఒక గొప్ప నౌకాదళము సమాజేతమైన స్థానమునకు జార్జిచక్రవర్తిగారు వెళ్లి పరికించిరి. ఆయుద్ధనౌకల నన్నిటి నడ్డముగ వరుసగా నిలిపిన 22 మైళ్ల పొడుగున నుండుననుటచే నా సేనాధ్యక్షము స్వప్నముకాగలదు. ఆమెరికానౌకలుగూడ పనిచేసినవి. బ్రిటిగారు సార్వభౌమునకు స్వాగతమొసగిరి. సార్వభౌము దొక యుద్ధనౌక నధిరోపించి ఉత్సాహాధ్వనలు చెలంగుచుండ నౌకలమరుసల చుట్టును తిరిగిచూచిరి. ఒక పతాకనౌక వైతట్టునకు శ్రీవారు విచ్చేసి పతకముల నొసంగిరి. ఆమెరికా ప్రభును నౌకాదళములకు చేరిన యుద్ధోద్యమములకును వైనికులకును పతకముల నొసంగిరి. శ్రీవారు బాగుగా పరిక్షించి యంత్రములు బాగుచోటికి పారతో బోగ్గును చుంటుంటేనేని, యుద్ధావసానము వరకును ఆమెరికా నౌకాదళము ఆంగ్లనౌకాదళమునం దొక భాగముగ నుండునని శ్రీవారికి విన్నవింపబడినది. నౌకావిషయములందును పతాక సంభాషణ మునందును ఆమెరికావారు తమపద్ధతులను వదలి బ్రిటిషువారి పద్ధతులనే అవలంబించిరి. ఆమెరికావారి నౌకాదళమును సమ్రాట్టు ప్రశంసించి ఆంగ్లపతాక నౌకయందు విందారగించిరి.

యూరప్రతినిధు రంగము.

లండను, జూలై 23:— మార్చి నెలలో యూరప్రతినిధు ప్రాంతమునను ఏప్రిలునెలలో కీర్తన ప్రాంతమునను జనరలు మార్చుటగాదు పోరుసలిపి 2500 మంది యుద్ధసైన్యము నాశనముచేసి 7500 మందిని 30 ఫీరంగులను చాల యితర సామగ్రిలను పట్టుకొనిరిని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో రాబట్టు సెసిలు ప్రభువు నుడిచెను.

ప్రాప్తము

జర్మనుల దురాగతము.

లండను, జూలై 24:— మిత్రమండలి సేనలో చనిపోయినవారిని గాయములుతగిలి పడిపోయినవారిని మిత్రమండలి వైద్యసహాయకులు రణరంగమునండి తొలగింపగూడదు. చని పోయినవారు గురితింపబడలేదు. గాయములు తగిలినవారిని వదలుటవలన మరల వారు కొంతకాలమునకైన పోరు సలుపక మానుగాన మెచ్చరికకు గుండు వదలినపుడు వైద్యసహాయము నిర్లక్ష్యము చేసినవో వారిపైని గుండ్లు వదలబడునని జర్మనులు ప్రకటించుటయేగాక ఆరితిని పనిచేయుటకుగూడ ప్రారంభించిరిని మైమున్సత్రికకు విలేఖకుడు వ్రాసెను.

అంగరంగము

లండను, జూలై 28:—అంగరంగమునందీ రూటరు విలే
ఫరి నేటిదినుము ఇట్లు తంతివాద్ర నిచ్చెను:—20వ తేదీని బా
ముడి కొర్రను స్థానమును జయించినది స్కాటిషు పటాళములు.
ఇంగ్లీషు దళములు బాయ్డిరిమ్ము పంక్తివలకు విజృంభించి మా
ర్యాను స్థానమునకు విజృంభించెను. శత్రువులు విశేషముగ
ప్రతిఘటించిరి. ఈ యుద్ధ తంత్రస్థానము నుట్టడింపబడునని వా
దించివేళ తలంచుచుండిరి. జర్మను యువరాజు సేననుండి నిజువ
దళములు ఎక్కువగా అంగరంగమునకు వచ్చుచుండెను. ఫిరం
గుల సేనములు దీర్ఘముగ కలఘ్నులను గురిపించుచుచుండెను.
21 వ తేదీవలకు జరిగిన యుద్ధమునే విలేఫరి వివరించుచున్నా
మగాని అప్పటినుండి అతి తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది.

పరాసురంగము.

లండను, జూలై 28:— (సాయం ౫.55) యుద్ధరంగ
మునందు మాంటిడైడియరు కు త్రరమున ఫిరంగియుద్ధము మా
త్రము జరిగెను. మేము ధైర్యోత్సాహములతో స్థానిక యుద్ధ
మునలిపి మెయిల్, రెనీవాలు, సావిల్లగ్ను, అల్విల్లగ్ను గ్రామ
ముల వాక్రమించు కొంటిమి. ఇంతవలకు 850 మంది టైదీలను
పట్టుకొంటిమిని పరాసువారు ప్రకటించి.

బ్రిటిషు పురోగమనము

లండను, జూలై 28:—(మధ్యా 1-25) బ్రిటిషువారిట్లు
ప్రకటించిరి. మెరిసు మెటరెక్ పురములకు దక్షిణమునను
మేబూటర్నుకు దక్షిణమునందును నునపంక్తిని ముందునకు
జేర్చితిమి. రాత్రియందు మామెలు పొంగింకనున వనస్థానము
లను బలపఱచుకొంటిమి. ఆన్లెయను జేడిల్, ఆయెట్టి, అపి, ఆ
వాయి, లెన్స్ ప్రాంతములందు జయప్రదముగ శత్రువులను
ముట్టించి టైదీల ననేకులను మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.
మెరిసునంద్ర వేగుదళము యుద్ధమునలిపి టైదీలను పట్టుకొని 50
మంది జర్మనులను పోత మొనర్చెను. విల్లర్ను ఫ్రెడెరిక్ వద్ద
శత్రువులు తీవ్రముగ వివచాయు పూరితములగు గుండ్లను
వేయుచుండిరి. డిట్టబూకు రంగమును ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

వేటొకయవస్కందము

పరాసువారి పురోగమనము.

లండను, జూలై 28:— పరాసువారు తమ నూతన
యుద్ధమును మాంటిడైడియరుకు వాయవ్యమున జరిపి 4 మైళ్ల
సేనాముఖమున ఒక మైలు పురోగమము సలిపి మాడుగ్రా
మములను స్వాధీనపఱచుకొనిరి. ముట్టడినకు పునున్న పరాసు
సేనాముఖపు నడివి యెంతయో యింకను బాగుగా తెలి
యదు. నేటియదయును 7-15 గంటలకు మాట్టడి ప్రారంభ
మయ్యెను. ఒకగంట యగుసరికి పరాసువారి గ్రామములను
స్వాధీనపఱచుకొనిరి. ఎయిసీ అర్కునదుల నడుమను అంతగా
మార్పులేదు. అచ్చట పరాసువారు పొక్తిలి
మెటో అను స్థానమును వశపఱచుకొనిరి.
ఇచటికి శత్రువులు తమ ఫిరంగులను విశేషముగా దెచ్చుకొని
తమ ప్రతిఘటనమును బలపఱచుకొనుచున్నారు. ఆమెరికనులు
బుజాన్సిపురము వాక్రమించిరి. ఇది సాయుసన్న పాటోతియరి
కోడ్లకు అరమైలుదూరమున నున్నది. ఆర్కు, మార్షెదులకు
నడుమను పరాసు ఆమెరికను సేనలు పురోగమము సల్పుచు
న్నవి. బ్రిటోలిసురంగమునందు పరాసువారు 22-వ తేదీని గో
ల్ఫాయిస్ స్థానము నంతటిని మఱల జయించిరి. ఆమెరికనులు
మార్షెనడివైనున్న బాలిగోని పురమును స్వాధీనపఱచుకొని
యింకను పురోగమము సల్పుచున్నారు. ఇదివలకు వారు
200 మంది టైదీలను పట్టుకొనిరి. ఇంకను తూర్పున
జర్మనులు ఫిరంగిదళముల బలముతోడను మరఫిరంగుల కోడ
ను పరాసువారు మార్షెనడిని కాటుటను ప్రతిఘటించు
చున్నారు. నిన్నిటి మధ్యాహ్నము పరాసువారు కొర్నెలిను
కు త్రరముననున్న కొండలపై అగ్నివర్షము గురిపించిరి. బాపన్న
కు సమీపమున నడివిపునుండి ట్రెలూపునకు పరాసువారి స్వా
ధీనమునందున్నది. ట్రెలూపు అనుస్థానము జ్యోతుల యాధీనము
నగును. రూవిలకు పశ్చిమమునందు పరాసువారు మార్షెనడిని
దాటి శత్రువుల ప్రతియుద్ధములను భగ్నపఱచిరి. జర్మనులకును
నిజువలకును దెచ్చుట కవకాశముగలిగి కట్టకడపటి నలుకు
పొరకలెని కృత్రిమములై నున్నవి గాన మిత్రమండలి
పురోగమన మిప్పుడు ఇంత తీవ్రముగ జరుగునని అనుకొనబడ
లేదు.

శత్రువులు స్థానముల వదలుటకు ప్రయత్నించుట.

లండను, జూలై 28:—పరాసురంగమునందీ రూటరు
విలేఫరి నేటి మధ్యాహ్నముట్లు తంతియెను:—మార్షెనడి
కు త్రరమునందు శత్రువులు మార్షెనడుల సంగమస్థాన
మున ఇంకను వెనుకకు పోవుటకు ప్రయత్నించుట సలభము
ఫిరంగి ముందుస్థానమును ద్రెల్వి వేయుచు, తెంట తీసికొని
పోవుటకు కష్టమైన వస్తువులను కాల్చివేయుచున్నారు. అదే
వులతో నెండి, నిమ్మొన్నతమై, రైలువేలును కోడ్లను లేక
యొన్న శత్రువుల స్థానము మిత్రమండలి యొత్తిడివలన ప్రతిదిన
మును ఆపదన నీటి నొందుచున్నది. సాయుసన్న మార్షెరంగ
మునకు, వస్తుపరికరములను తేచ్చుటకు బోరి ప్రాంతమున ఎయి
సీ నడివి నుండి బాబోక ను వలకు రైలు మార్గము
గలదు. బాబోకనునంద్ర ఈ రైలుమార్గము సాయుసన్న రిమ్ము
రైలుమార్గముతో కలియును. ఈ రెండవ రైలుమార్గము బాబో
కను కనకల కొంతవరకు వినియోగింపబడుచున్న గాని రెండు
రైలుమార్గములను కలియుచుండును మిత్రమండలివారు తఱ
చుగా బొంబులతో గొట్టుచుందురు గాన ఇప్పుడున్న స్వల్ప
రైలుమార్గముల నువయోగించుకొనుట జర్మనులకు చాలకష్ట
ముగా నుండును. వెస్టిస్థానమునందు క్రెన్సెడి ప్రదేశమును
క్రైస్ వెస్టిలోయలకు నడుమనున్న పీతధూమిని వదలివేసి శత్రు
వులు వెనుకకు పోవచ్చును.

మిత్రమండలి పురోగమనము

లండను, జూలై 28:—శత్రువుల మొండియుద్ధము ఇంక
ను బలమై విశేష దూరము వ్యాపించుచున్న ను వచ్చుచున్న
వార్తల మిత్రమండలికి చాల అనుకూలముగా గలవు. జర్మను
లకు మనము గలిగించిన ఆకస్మిక భయమును బుద్ధిమాంద్య
మును తొలగలేదు. ఇంతెచ్చట వైన యుద్ధము సలిపి మిత్ర
మండలిని మోసపుచ్చుటకు శత్రువులు ప్రయత్నింపలేదు.
శత్రువులు స్వరక్షణము కొరకే సాధించుచు మిత్రమండలి
జేరిక్సెన తమ సేనను విడిపించుటకు మొండిగ పంక్తుల వెనుక
నుండి యుద్ధము గలుపు చున్నారు. మిత్రమండలి మూడు
వేరువేరు ప్రదేశములనుండి పురోగమము ను సల్పు
చున్నారు. జనరలు ఫాక్ గారి ఎడతెగని యొత్తిడివలన
శత్రువులకు విషమస్థితి గలిగినది. శత్రువులు వెనుకకు పారి
పోవుటకు తయ్యై టైదీ చేయగలుగును. ఇట్లు గాకుండ శత్రువు
లింకను తమ నిజువ సేనను బహుశ బ్రిటిషురంగమునుండి తీసి
వేయవలయునని ప్రముఖులు తలంచుచున్నారు. అట్టిసహాయ
ము లేకుండ శత్రువులు 24 మైళ్ళ కొండస్థలమును దాటి ఎయిసీ
అర్కు వెస్టిదులను కాటుట దుర్ఘటము. జర్మనులను భేదించు
టకు మిత్రమండలివారు పశ్చిమమునుండి సాధించు రెండు ము
ఖ్యస్థానములు ఫియర్ ఎక్టార్డు వాయి ఫిస్కెను అనవని ఇందు
మొదటిది కోడ్లకుకలయ ను కల్పప్రదేశము. రిమ్ముకును మార్షె
నడికిని నడుమనుగల కొండప్రదేశము వలననే శత్రువులు మొం
డిగ యుద్ధముసలుపుచు తమ రక్షణతంత్రమును వృద్ధిచేసికొన
గలిగిరి.

పరాసురంగమునందు బ్రిటిషువారి ధైర్యోత్సాహము
లను జూచి పరాసువారి రాక్ష్యభీతులై బ్రిటిషువారు
తాము పరాసురంగమునకు వచ్చుటతోడనే శత్రువులను మట్ట
డింకవలెనని నిశ్చయించిరి. జర్మనులకు తీవ్రయుద్ధదళ మొక
టియో, మరఫిరంగులతో స్వసంరక్షణమున కనుకూలప్రదేశ
మును నుండెను. వినన బ్రిటిషువారును పరాసువారును కలసి
సల్పిన పురోగమన మతి ప్రాముఖ్యము. ఇందువలన జర్మను సే
నలో విశేషభాగము తీసివేయబడి నిజువ సేన తీసికొని
వచ్చు నవరమును గలిగించెను.

ఆర్కునడి కు త్రరమునందును మొం వెనునందును జర్మను
ను పదాతిసేనలు నిన్నటి దినము పోరకుం
డుట జర్మను సేనలకు గలిగిన మహానష్ట
ము వలనని పారిసులో తలంపబడినది. జనరలు గొరార్డు సేనకు
ఎడట వందల కొలది ఫిరంగులు 50 వేల జర్మను సేనను
యుద్ధమున నేమియు చేయజాలకుండునట్లు చేసెను. పరాసు
ముట్టడిదళములు తమ ప్రదేశమును దాటి శత్రునికోడ రంగ
మును చేరిన వెనుకనే యా ఫిరంగులు పనిచేయ వారంభించినవి.
జనరలు ఫాక్ గారి తంత్రమును, బుద్ధిమాత్మ్యతయును అతి
విశేషముగ పారిసునందు ప్రకటించబడినవి. ఫాక్ గారు తమ
తంత్రములను నిర్వహించు వాఙ్మయిచ్చిన జనరలు ఛెయోలు
గారు గూడ విశేషముగ ప్రకటించబడిరి. జనరలు ఛెయోలు
క్రొందమున రెండు సేనలకును జనరలు మారిగను జనరలు డిగ్
టుగార్డు అధిపతులుగ నున్నారు.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 28:—మేము ఓర్కుకు రెండువంక
లను తలపడితిమి. మంచిఫలితములు కలిగినవి. శత్రువులు క్రొ
త్త సేనలతో తీవ్రముగ నెదిరించినను నది కు త్రరమున మేము
వైసియరును లేను వశపఱచుకొని ముందునకుపోయి ఓల్వీలా
వైల్ల పశ్చిమభాగమును చేరితిమి. మాంటుగురుగ్రామము వాక్ర
మించితిమి. ఓర్కుకుదక్షిణమున మా సేనయును ఆమెరికా
సేనయును చాటూలెరీమార్గమును దాటి గ్రామమునకు తూ
ర్పున నొక కిలోమీటరు ముందుకు పోయెను. చాటలటువుడు
మాస్కాధీనమైనది. మరలకు ఓడ్డెక్కును మాంటు సెంటు
పీరీచార్టెవెలుల కు త్రరమున క్రొత్తగా ముందుకు పోతిమి
ఆవిమాళితమైనది. బాల్గానయొద్ద వంతెనమొకను విస్తరింప
జేసితిమి. మారను రెయిన్సులకు నడుమ పోరు తీవ్రముగా జ
రుగుచున్నది. మా సేనయును (బ్రిటిషు సేనయును అట్లే) వెన్స్వి
లకు నడుమ బలమగు స్థానములయొద్ద తలపడి ఒక కిలోమీ
టరు ముందుకుపోయి శత్రువులకు చాలనష్టమును కలిగించెను.
800 మంది 5 ఫిరంగులను బ్రిటిషువారు వశపఱచుకొనిరి.
మాంటిడైడరుకు త్రరమున నేడుదయమున మేము మిల్లి రెయి
సీలను సావిల్లగ్ను ఆదీ విలర్నులను పట్టుకొని 1500 మందిని
ఖయిలీలను చేసితిమి. వారిలో 80 మంది యువోగ్గులని పరా
సువారు తెలిపిరి.

ఆమెరికావారి ప్రకటనము.

ఓర్కుకు దక్షిణమున పలాయితులగుచున్న శత్రువుల
ను మేము తరిమితిమి. బాల్గానను దానికి పశ్చిమమున నున్న
అడవిని వశపఱచుకొంటిమిని ఆమెరికా వారు తెలిపిరి.

వార్తాబంకము.

ఈనెల 22-వ తేదీ రాత్రి గాలియును వర్షమును చాల
నధ్యంతరమును కలిగించెను. నేడుదయమునగూడ గాలియును
వానయును మెచ్చుగానుండెను. విమానములపని జరుగలేదు.
మాంటిడైడరు మెరెలులకునడుమ జరిగిన సమరమువలన ఏప్రిలి
నెలలో శత్రువులకేమైన అప్రీలోయస్థానములు నరల మాకు
లభించినవి. నడిలోయను లోగినిన కొండచరియలక్రింద మె
యిల్ రెయిసీవెలు సావిల్లగ్ను ఆదీరీరు లున్నవి. ఆవి మావశ
మగుటవలన మధ్యమున్న ప్రదేశమంతయు మాకు వశమైనది.
అదేపక్షిని మా కనుకూలము కలిగిరని ఈనెల 28-వ తేదీ
మధ్యాహ్నమున పరాసుకిరమునుండి తంతివాద్ర వచ్చినది.

పరాసు ప్రత్యవస్కంద విజయము.

లండను, జూలై 28:— (ఉద 1-5) ఇంతకు ముందు
తంతిచేయబడిన పరాసు యుద్ధము వలన సావిల్లగ్ను మాంగి
వాలరకు ఈశాన్యమునందున్న అడవులనుండి శత్రువులు పాఠ
దోలబడి మెయిల్ రెనీ వాలకు తూర్పున 2000 గజముల దూ
రముననున్న ఇంకోకయడవి నలుకు పరాసుదళములు వచ్చెనని
రూటరుకు తెలియకచ్చెన. పరాసువారు రెండు మైళ్లదూరము
పురోగమము సలిపిరి. పరాసువారు అవరునదిలోయ వై నున్న
కొండలను స్వాధీనపఱచుకొని 1200 మంది టైదీలను 3 ఫిరంగు
లను పట్టుకొనిరి. ఈ క్రొత్తయుద్ధము స్వల్ప ప్రదర్శనము కాని
ఎక్కువ దూరము వ్యాపింపలేదు ఎయిసీ ఆర్కు
నదులకు నడుమనున్న పంక్తి సాయుసన్న పాటోతియరికోడ్లు
మీద వానపురుపు పశ్చిమసరివాహుకలకు ముందునకు జేర్చ
బడెను. ఈ స్థానికయుద్ధము 2 మైళ్ళ సేనాముఖమున జరిగినది.
ఆర్కుకు సరిగ దక్షిణమునందు ఆర్కుమార్షెనదులకు మధ్యను
తీవ్రమగు యుద్ధముజరిగెను. అందు పరాసువారు అనేక స్థాన
ములందు కోయస్సీ అర్క్విర్రిను కోడ్లను జేరిరి. అర్క్విర్రిను
అనునది బొల్లిలా పాటోపురమునకు ఆగ్నేయముననున్న ఒక
చిన్నగ్రామము. మార్షెనడి శత్రువులు కొన్ని పరాసునిర్మిత
ములగు వంతెనలను విస్ఫోర్ణము అను ప్రదేశమునందు భ్వంసము
చేసిరి. బ్రిటిషువారు పరాసు టాంకులకహాయములో మోక్షో
భాపురమును వశపఱచుకొని 100 మంది టైదీలను పట్టుకొనిరి.
ఇదివలకు జర్మనులు పురోగమము సల్పినప్పటినుండి ఇంత
వలకు 15000 మంది నష్టమైరిని యూహించబడుచున్నది.

పరాసు విమానములు.

లండను, జూలై 28:—ఈనెల 22 వ తేదీని మావిమా
నములు బాగుగా పనిచేసినవి. అంగ్లవైమానములు 14 శత్రు
విమానములను పరాసు వైమానములు 23 విమానములను వాశన
ము చేసిరి. పక్షిప్రవాహం 28½ టన్నులను రాత్రివేళ 1800 క్ల
లో గ్రాముల బొంబులను కదలబడెను. మెయిస నల్లూ వైష్
నలో మంటలు లేచినవి. ఆమెరికా విమానములు బాగుగా
పనిచేసెనని పరాసువారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 25:- నేటి రాత్రి మేము బాకేపడకీ జమున దాడినది 18 గురిని పట్టుకొంటిమి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈ కాశ్యమున గూడ మేము కొందరిని పట్టుకొంటిమి. తెలుసుకు అగ్నేయమున శత్రువులను తిరుమిమి. ఆ తర్వాత గూడ బాకేపడకీ జమున శత్రువుల బిడ్డముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి.

ఆంగ్లేయమున దళములు

లండను, జూలై 23:- (రాత్రి 11 గం) బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించిరి:- బిల్లస్సు తెలుసోను, హింజుకు, మున్నగు స్థానములందు ఫిరంగిముద్దము తీవ్రముగ జరిగెను. నిన్నటిదినము వాతావరణము బాగుపడెను. చాలమారులు శత్రుస్థానములను పరిశీలించుటయు జరిగెను. కాంగ్రే, బ్రే, లిల్లీపురములందలి రైలు కేంద్రములమీదను అర్బిన్ యిరిను, బెల్లూములందలి ఫిరంగిముద్ద స్థానములమీదను, యుద్ధాంగమునందు ముఖ్య ప్రదేశముల మీదను 23 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. 28 శత్రువిమానములు నేలగుల్లుబడినవి. 8 నిశపయోగ మొనర్చు ఒడి గూల్చబడినవి. మాను చిన్న విమానములను కాల్చుగా నని మందును నేలగుల్లున. 10 బ్రిటిషువిమానములు కనబడలేదు. రాత్రిపూట వర్షము కురియుటచే విమానములపని సాగలేదు.

అమెరికా

బొగ్గునొకలను ముంచుట

న్యూయార్కు, జూలై 22:- అమెరికానువాదు కాదు అగ్నేయమునకు సమీపమున జర్మను అంతర్గామి 4 బొగ్గు నొకలను ముంచెను నొకలలో నున్న వా రందరును కాపాడబడిరి. అంతర్గామి వానిని ముంచుట తీరమునకున్న వారికి బాగుగా కనబడినది. అంతర్గామి వదలినందులలో 2 పయద్రీ తీరమునకు చేరుకను 4 భూమిమీదను పడినవి, ఒకనాకా విమానమంత గామిని తరిమివేసెను. అమెరికానాకాదళము వారిని వెరపించుట జర్మను లిట్టి నొకలను ముంచినది వాషింగ్టన్ లోని అధికారులనుండిరి.

నాకాదళము

ప్రస్తుతము అమెరికా నాకాదళమున యుద్ధోగ్యులను సైనికులను మొత్తము 5,03,792 మంది కలరని దానియలు గారనిరి.

ఆల్బేనియా

ఆల్బేనియా రంగము

లండను, జూలై 23:- 19-వ తేదీని సెలొనికా నుండి ఈ క్రింది విధమున తిలివార్త వచ్చెను. ఆల్బేనియానుందు పరాను ఇటాలియనులు పురోగమము సలుపుచున్నారని. ఇటాలియనులు డెవోలినినది తెరాలుపుమున తుత్తరమునందు దాటిరి. కుడివైపున పరానువారు డెవోలి, స్క్రందినదులకు నడుచుచున్న గోరానుకు చుహాపర్వత ప్రదేశమునుండి శత్రువులను పాఠదోలుచు ఆక్రిడావవాంపుమునందలి స్త్రీగావురము నకును ఎల్ బసాను పురమునకును నకుచున్న రోడ్డు కునద్రన స్థితి గలిగించుచుచున్నాడు. పుర్తిగావురము బల్గేరియనుల క్రింద నున్నది.

ఆల్బేనియాలో పరానురంగము

లండను, జూలై 23:- (11-40 రాత్రి) పరానుతూ పురంగమునుండి యిట్లు ప్రకటించబడినది:- ఆల్బేనియానుందు అతిక్రితముగు యుద్ధముజరిగి అందు ద్వంద్వయుద్ధమును జరిగిన యనంతరము హోల్ట్ నదికి దక్షిణముననున్న అన్ని స్థానముల నుండియు ఆల్బేనియనులను పారదోలితిమి. కడచిన 2 దినములందు మేము 600 మంది శైలిలను 12 మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీరంగము.

లండను, జూలై 23:- ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి. కాయూడి కానిటోనై 19 వ తేదీని మేము ఒక పర్యవేక్షిరంగిని 6 మరఫిరంగులను విశేషమునకు ముగ్గునానుగ్గిరి బకేపడకీ కొంటిమి. స్వామినది దిగువభాగమున వంతెనలను నిర్మించుట కుపకరించు సానుగ్గిరి శత్రువులు వదలివెట్టిపోయిరి. దానిని మేము స్వాధీనపఱచు కొంటిమి. ఆల్బేనియా యందు బరాటి కుత్తరమునందు ఒక కొండను వశపఱచుకొంటిమి. ఇంకను కూర్చున్న పరానువారు హోల్ట్ నది ఎడమకట్టున గల కొండను స్వాధీనపఱచుకొనిరి.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు, మిశ్రమండలి.

లండను, జూలై 23:- పోర్చుగీసుదేశపు అధ్యక్షులగు సిడోవియో వెయిగారు పోర్చుగీసు పార్లమెంటును వెలుచుచు మిశ్రమండలియెడ పోర్చుగలుగుల భక్తివిశ్వాసములను బలపఱచిరి. మిశ్రమండలికిని పోర్చుగలునందు గల విశ్వాసమును గూర్చి వారు చెప్పి ముఖ్యముగా బ్రిటిషువారు లిష్టునకుండు బ్రిటిషు ప్రాతినిధ్యమును రాయబార వర్గముగా నేర్పఱచుటకు తమయుద్దేశమును తెలిపిరి చెప్పిరి.

మర్మ

మర్మనుతీరమున మిశ్రమండలి యేర్పాట్లు.

లండను, జూలై 24:- (ఉద 2.0) జర్మను సంయుక్త బలమునండి మర్మను ప్రదేశమును రక్షించుటకు గ్రేటు బ్రిటను, యునై టెడ్ ప్రేట్సు ప్రాన్సు, మర్మను రాజ్యాంగ సంఘములు కనీకొనిన యేర్పాట్లను రవ్యున వాయువాత్త తెలుపుచున్నది. ఇదికంట అల్లెగ్లాండోలింగు జిల్లాను చెప్పబడుచుండిన ప్రదేశమును ఆక్రెంజెల్బుర్గ్ వర్షిమని పిలువవలెనని యేర్పాట్లను చెప్పబడినది. మర్మను ప్రదేశము నందు వున్న రవ్యును బలమునకు మిశ్రమండలివారి తిర్సిరును ఉత్తరపుల నొసగి రవ్యును నేనాధి పతులకింద నుంచవలెనని యేర్పాట్లను గలదు. మర్మను అంతర్దేశ వ్యవహారముల సందర్భమున మిశ్రమండలివారు జోక్యముచేసికొనరు. మర్మను రాజ్యాంగ సంఘము వారును శత్రు గూఢచారులను గూర్చి తగిన యేర్పాట్లను చేయుదురు. మర్మను దేశ ప్రజలకు గావలసిన ఆహారపదార్థములను సామగ్రిని ఇచ్చుటకు మిశ్రమండలి వారు పూనుకొనిరి. మర్మను అధికారులకు పారిక్రామికపు ఎర్పాట్లను అధిక సాహాయ్యమును గూడ మిశ్రమండలివారు చేయుదురు. రవ్యును ముఖ్యాధికార వర్గమునకును మర్మను మిశ్రమండలి సంయోగ వర్గమునకు ఎన్నటి మిశ్రస్థి యేర్పడు విజయ పైని తెప్పిన యేర్పాట్లు వర్తించుచుండును. మర్మను రాజ్యాంగ సంఘములో నే భాగమును జయించుట తమయుద్దేశము గాదని మిశ్రమండలివారు ప్రకటించి, మర్మను రాజ్యాంగ సంఘముతో గలపి సంయుక్త కార్యవహదేశపు ఏకత్వమును కాపాడుటయే తమ ముఖ్యోద్దేశమని ప్రకటించిరి.

హార్వటు-జకోస్లావకువర్గముల సమాధానము.

లండను, జూలై 23:- జనరలు హార్వటుకును జకోస్లావకులను సమాధానము కలుగు నూచనములవు. నికోలస్కు ప్రాంతమున 4000 మంది కాసత్తులు హార్వటు సేనలో చేరిరి హార్వటునుండి ఈనెల 18-వ తేదీని పంపబడిన తిలివార్త వలన తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

సంస్కృతిక రిఫ్లిక్షి.

శత్రుపత్రికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, జూలై 21:- మిశ్రమండలి ప్రతిఘోషమును గూర్చి కలలో గడెలు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. సోవరంగమునందును అట్టి ఇతర ప్రదేశములందును, జరిగినట్లు వీలను, ఫిరంగులను గోల్లుపుటను మనమంగీకరింపవలసినదే. అట్లే నను మనలను భేదించుటకు శత్రువుల ముఖ్యోద్దేశము ఎంతటికిని ఫలించలేదు. శత్రువుల ప్రత్యేకస్కందము చెప్పదగి నంత యుద్ధతర్రత ప్రాముఖ్యమును బొందకముందే దానిని సులప గలిగితిమి. ఇప్పుడు జరుగుచున్న బహిరంగ యుద్ధమున ఫలముల మార్పులు సమాజమే.

ప్రాంక్లర్లరు జిటంగుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- జనరలు ఫాకు మహాయుద్ధ నిర్వహణకీగల సేనను తయారు చేయ గలిగి, యుద్ధారంభ తంత్రమును జర్మను నేనాధి పతులనుండి తిసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అట్టి మహాప్రయత్నమునందు తమయుద్ధ సేనను కష్టపఱచుకొనుట పరాను సేనకు తక్కువ పరిణామింపగలదు. శత్రువుల కంత మహాస్వప్నము గలిగినను, జర్మను దెబ్బను తప్పించుకొన గలిగిరి కాని ప్రత్యేకస్కందము వ్యర్థమైనది. యుద్ధకరణ స్వాతంత్ర్యము జర్మనుల చేతి యందేగలదు.

ఇంకొక జర్మను ప్రకటనము

లండను, జూలై 20:- ఎంబర్ని, ఆర్మననులకు నడుమను సాయంత్రమునందు వేటొక యుద్ధమారంభమైనదనియు జర్మనులు ప్రకటించిరి.

జర్మనీదేశముపై విమానపుదాడి.

లండను, జూలై 23:- (రాత్రి 11-30) వాయు మంత్రుని వర్గమువారిట్లు ప్రకటించిరి: మన విమానములు 22-వ తేదీని ఆఫెన్ బర్గ్ ముఖ్యస్థానముపై బాంబులు వేసెను. రైలువే స్థానము లందు ప్రేలుకు కనబడినవి. ఒక శత్రువిమానము స్వంసము నేయబడినది. మన విమానములన్నియు తిరిగివచ్చినవి. 22-వ తేదీ రాత్రిని మేము అనేకపర్యాయములు విమానాల యములను గొట్టితిమి. అన్నియును ప్రేలుకుయును కనబడినవి. అచ్చటి ముఖ్యప్రదేశములను మన విమానములు బాంబులతో డెను, మర ఫిరంగులతోడను కొట్టిరి.

జర్మనులు పరాజయము నొప్పుకొనుట

లండను, జూలై 22:- (ఉద 12-30) మేము శత్రువుల జోక్యము లేకుండ సాటోలియరీ కుత్తరమునకు ఈ కాశ్యమున నుగల మన రక్షణ స్థానములకు వేరిమని జర్మను వాయు వార్త తెలుపు చున్నది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయామంత్రుల రాజీనామా

లండను, జూలై 22:- ఆస్ట్రీయాలో అధికదృష్టివల నే సాధ్యమంత్రులనువారు రాజీనామాలు నిచ్చి యున దురు. ఈ నెల 19 వ తేదీని జరిగిన రీకు ప్రాసునధులో ఆహార పదార్థములను గూర్చి మంత్రులను తీవ్రముగా విమర్శించిరి పశ్చిమ బాహిచయలో కొన్ని నెలలనుండి పిండియును రొ. టైలనుగూడ లేకుండెను. పిల్లనులో 15 దినముల నుండి రొ టైలులేవు. ఆచటి స్థితిచాల కోచనీయుముగా నున్నది. ఆచటి నైనిక కానము స్థిరపడినదని డిప్యూటీ పీకు నుడి వెను. ఆహార పదార్థముల స్థితి పూర్వముగానున్నది. ఇక ముందైన బాగుప డువారు కలబడుట లేదని ఆహారమంత్రుని పాలునుడి వెను.

రోలటు కమిషను రిపోర్టు.

పత్రికాభి ప్రాయములు.

రోలటు కమిషను రిపోర్టుగూర్చి బొంబాయి యందు న్ను పార్సీవార్తా పత్రికయును, ప్రజామిత్ర పత్రికయును ఇట్లు వ్రాసినవి:- రోలటు కమిటీవారి నిఫాస్యలను భారతీయ ప్రజలు అనిశ్చాసముతోడను, అనుమాన భయములతోడను గ్రహింపక మానరు. వారి నిఫాస్యలను, తీర్మానములు నెట్టి వైనను ఆ రిపోర్టు మహా ఆకాంతస్థితిని బహిరంగ పఱచు చున్నదిగాన ఆ నిఫాస్యలను జాగ్రత్తగా యోచింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు ఉపద్రవ కారణముల నెదుర్కొని వానిని మట్టు పెట్టుటయందు ప్రభుత్వమువారియెడ సానుభూతిని జూ వెదము. కాని ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రయత్నమును ప్రజల రాజభక్తి పుష్కల్యాదముల యాధారము మీద నే చేయవలెను గాని నిర్బంధ కాసనముల మూల మునను ఆందోళనమునకును వలనను సాధింపగూడదు. వ్యా యస్థాన సహాయములభింపకుండునట్లు సామాన్య కాసనముల నతిక్రిమించు ప్రత్యేక కాసనముల నేర్పఱచుట వలన ఆకాంతి కి కారణమగును. ఇట్టి ప్రియత్నమువలననే ప్రభుత్వమువారి కి వ్యతిరేకములగు వద్యచము అడ్డపించుట కాధారము గలుగును.

కేసరి పత్రిక.

కేసరి పత్రిక (లోకమాన్య తిలక్ గారిది) రోలటు కమిషను రిపోర్టుగూర్చి ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాసి ప్రస్తుత విషయ సమయం దది ప్రకటింపబడుటను తీవ్రముగా విమర్శించి ఈ రిపోర్టు మూలమున భరతవర్ష మనందు ప్రజలను కొల్లమార్చులు చేయఁ దైనిక కాసనానుసరణమగు విచారణ సధికారము అధికార వర్గమువారి కీయబ్బడినదని (కొల్లమార్చులు చేయు అధికారము) వ్రాసినది.

రాజకీయ విషయోద్యమమును దేనినైనను అణిచివేయుటకు ఆధికారవర్గమువారు చర్య నేర్పఱచు చున్నారు. ఈ రిపోర్టు వలన అట్టిచర్య తగినదని వారి మనస్సాక్షికి తృప్తిగలిగించుటకు అధికారవర్గమువారు ప్రయత్నించిరి. స్వాదయస్థుగు రాజభక్తి విషయమే పాటింపబడనివో, దీనినిగూడ అధికార వర్గమువారి అధికారములకు చేర్చివో దీని వలన చాలకష్ట ప్పెత్తిగలుగును. మాంటేగ్యు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు మాకు వలదను వారిచే వానిని అంగీకరింపబడునట్లు చేయుటకు రోలటు కమిషను రిపోర్టు ఒక ప్రయత్నము. ఆ రిపోర్టునందు గణపతివాణి ఉత్సవములను తిలక్ కేసులను చెప్పట విరోధకేసుకు బలము గలిగించుటకే. తిలక్ గారిని గూర్చి చెప్పబడిన అపవాదములను రుజువుచేయుటకు పత్రికములను సాక్ష్యమును చూపుడని తిలక్ గారు ప్రభుత్వమువారిని ఖండితముగ నడిగిరి గాని అవి రహస్యములని ప్రభుత్వమువారి రండుల కంగీకరింపలేదు. అవత్రములనే యిప్పుడు కమిటీవారి యెదుటవెట్టిరి గాన యిందొకములమున కొల్లమారికి తిలక్ గారిపై అన్యభావము గలుగును. ఇది చీకటిలో కత్తిపోటువంటిది. లండనులో నిది వ్యాయస్థాన తీర స్ఫూర్తము వలెనే యుండును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నపము.

(000)

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరుకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరికినవారికి పోషణము దుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును బొంది పోషణకై ఆల్బాడుచున్నారు. విద్యార్థి మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. బానమలదెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్మ నీక్రింది చిరుపామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి, 7, లింబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

బట్టల వియము.

పాలకుల కట్టుదిట్టములు

సింహానగరములోని సెంట్రలు పబ్లిషింగుబోర్డువారు మమ్ముల నిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు. —

బట్టలుచాల ప్రముఖమైనవిగా వలచుచుండి మొత్తము కొనుమందుటచే నందువిషయమై పాలకులు చేసిన కట్టుదిట్టములను సంగ్రహముగ తెలిసి కొనుట యుక్తముగ నుండును.

యధ్యక్షులు ఐదుగురునుండినలన లాంబుమైననుండి మునుపటివలె బట్టలు వునదేశమునకు వచ్చుటలేదు. అక్కడకూలీ హెచ్చుటచే బట్టల ధరయు దానితోబాటు పెరిగినది. మందు గుండునామ్మగ్రామి ప్రతినిధియొగడనుచుండుటచే ప్రతిధరయు హెచ్చినది. సమయమున కవివేటి వర్తకులును దానిధరలను పెంచున్నారు. ఇట్టికారణములవలన బట్టలు ప్రముఖమైనవిగా భరతవర్షమునందును ప్రతిధర పెంచుటవలన పరమంత్రకాలలందు తయారగుచున్న బట్టలు ప్రముఖమైనవి. లాంబుమైననుండి యెక్కువ ధరకువచ్చునట్లుగాని అక్కడినుండి దిగుమతి యగు బట్టలధరలను తగ్గించుటకుగాని ప్రభుత్వమువారియే చేయవలయును. కాని గత మార్చిమాసమునందు వారొకకమ్మిటిని యేర్పాటుచేసి సంగ్రహము విచారించి పునఃదేశమునందు తయారగుచున్న బట్టలధరలను నిర్ణయించుటయందు కట్టుదిట్టములను చేయుట కొలొందింది. ప్రతిపత్రికముయందు పరిచయముగల భారత ప్రభుత్వము లందునభ్యుత్థులగు నియమితులై, మార్చిమాసం తమునం దాసంఘము బొంబయ నగరమునందు గూడినది. యంత్రకాలలందు తయారగు బట్టలకు ప్రమాణమైన ధరను నిర్ణయించుటకు పీల్చెనయెడల త త్వరగా మెట్టుండవలయును? తత్పాపిత్రిక ప్రతిధరలందు వ్యాపారము కందు ను యేమైన కట్టుదిట్టములను చేయవలయుననియందో ఆచరణ యోగ్యములైన వారేర్పాటులెవ్వి? యమనంశములను విచారించవలసినదని సంఘమువారిని పాలకులు కోరియుండిరి. సంఘమువారు విచారణాసంఘము కేండు యభ్యుత్థులయములను తెలిపియుండిరి. ప్రతిధర సెరిసిపోయినచో బట్టలధరయు పెరుగును; కావున ప్రతిధరను సెంచుటకు వీలులేకుండ చేయవలయును. సర్వసామాన్యముగ వాడుకయందు గల బట్టలను ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించి వానికి ధరవలన యేర్పాటుచేసి వానిని తయారు చేయుటను గురించియు, వానివలనబడి గురించియు కట్టుదిట్టములను చేయవలయును.

ప్రతిధరలను వర్తకులు పెంచుటకు వీలులేకుండ చేయవలయునని సంఘమువారు తెలిపియుండిన యంశముతో ప్రభుత్వమువారియే వర్తకులేమి యేకీభవించు చున్నారు. ప్రతి వర్తక సందర్భమునం దొక కేంద్రసంఘమును నెలకొల్పుటకు తగిన గలహా సంపత్తిని బొందు నిమిత్తము సంఘపు సభ్యులలో వొకరగు ఎన్. ఎన్. వాడియాగారు నీయకు వెన్నునట్లు నిర్ణయించిరి. ఆయేర్పాటులు ఫలప్రభు మనసభ్యంతయు, వర్తమాన ప్రతిపంథిధరను వర్తకులు పెంచుటకు వీలులేకుండ చేయుటకొరకునగుటవలన ప్రతి కొనుబడి కంట్రాక్టుల విషయమై కట్టుదిట్టములను చేయుటకు బొంబయ ప్రభుత్వమునకు జేరవలయు కానునను ననుసరించి యధికారము నిచ్చిరి. కొనుబడికంట్రాక్టు నిబంధనల నుల్లంఘించువారు దండనార్హులగుదురు. సంఘమువారు తెలిసిన రెండవశిఖార్సు విషయమై పాలకు లిల్లన యోచించుచున్నారు. అందుచేయమై కొద్ది దినములందు వారు తీరుచుకొనాయము నిచ్చెదరు.

వృత్తాంతములు

(000)

1918-19 సం. నకు ఆర్థిక ప్రత్యక్షమునందు కాసిటరీవర్క్సు కోఆపరేషన్ మాఫుడిన సొమ్ములో 181197 రూ.లు పురపాలక సంఘముల కొనగబడును. అందు కూనూరు బల్లారి పురపాలక సంఘముల కెక్కువ సొమ్మయివడును. కూనూరుకు 21750 రూ. బల్లారికి 87420 రూ.

ఇటీవల బొంబాయియందు ఇద్దఱు క్రైస్తవులు మహామృత్యు మరణమున పుచ్చుకొనిరి. అంగోకరు యూరేషియను, అతనివయస్సు 46 రెండవవాడు ఇంగ్లీషు వాడు బ్రాహ్మణుడు రైలువేయించినయగ నండి మహామృత్యు మరణస్థితికొచ్చుము బొంబాయికి వచ్చెను.

గుంటూరు జిల్లా ఒంగోలు సమీపముననున్న కోడ్లపై వీరయ్యయ్యను మరియు ముద్దయ్యయ్య వీరయ్యవాయుకు నుబ్బయ్యఅనువారిని డిశంబరు 8-న తేదీని హత్యచేయుటను గూర్చిన కేసు పై హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు నిన్నటి యంద యము తీర్పుచెప్పి యున్నందున, వదలిపెట్టిరి.

నూతన విషపడియ్యరము రంగూనకును ప్రాకినది. అప్పుడే కొన్ని కర్మాగారములందు ట్రాంజేల పనివారియందును జ్వరము కనిపించినది. ఇందువలన పనుల కేమియు ఆగ్యంతరములు గలుగలేదు. మైమియోలో 500 మంది గూర్ఖాలకీజ్వరము తీవ్రముగ గలిగినది. గూర్ఖాల కివీరమునకు బ్రిటిషు సైనికులు వెళ్లగూడదని కాసింపబడినది.

రంగూనలో మాధోబుఅను దచ్చిపారుడు (ఒకకంపెనీ డైరెక్టరు) ఒక జర్నలుకంపెనీ ఆస్తియగు 120000 రూ.లను దాచెనని అతనిపై కేసు చేయబడినది. రంగూనుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి జులై 2 వ తేదీని నిమిత్తములేకుండ రిమాండును కడతీసి విడిచిరి. ముద్దయ్యపక్షమువారు బామిన కొంత ఆస్తిపెట్టి ఒక్కొక్కటి 10 వేల రూ.ల చొప్పున రెండుబామినలపై ముద్దయ్య వదలివేయబడినది. రంగూను ఫిర్యాదులలో అట్టులేయబడినది. అట్టులే అగస్టు 9-న తేదీని విచారించబడును.

కలకత్తాయందు పోలీసు ట్రెయినింగు స్కూలుకు అనుబంధముగా ఇటీవలనే తెరువబడిన చిత్రకర్షు ప్రదర్శనశాల రోలటు కమిషను రిపోర్టులను అనుబంధముగ కంపెనీలయ. దోపిడీలయందును, హత్యలయందును పాల్గొని నరాజుగోపాలనుండి పట్టుకొనిన వస్తువులను వివిధములగు బొంబులును అందు ప్రదర్శించబడినవి. ఇందుకింగ్సు ఫర్డుగాక పంపబడిన వస్తుకరూప బొంబులు హాండిల్ ప్రభ్యుడిమీద చేయబడిన బొంబునుక్కలు నుగూడగలవు.

తాతా ఐరిషియన్ కంపెనీ:—ఈకంపెనీవారికిని ఇండియా మంత్రిని వరతులు వుండినవి. నీరు కర్మాగారముల నింకను పెంచుటకు కంపెనీవారికి మరిమరికొంత ప్రదేశముగూడ నీను బడును. పనివాండ్ర కిండ్లు కట్టుటకు పారిశుధ్యమును బాగుచేయుటకు పనికోషన కొరకు వ్యవసాయపు నేరి నేర్పుచుటకును ఈ ప్రదేశ మియబడుచున్నది. అప్పులము వారి స్వాధీనమైన 10 ఏండ్లలోపక గాని వీహారు ఒరిస్సా దొరతన నువార రదకముగ సొంకు కాలపరిమితిలోపున గాని అప్పులమునందు నిర్వాణమునకు గాని కంపెనీవారు 18 కొట్ల రూపాయలకు తక్కువగాకుండ వ్యయముపరచెను

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాననసభ:— యాత్రికం ఘమువారి నూచనలను సాధ్యమగు సంతకర కాచరణమునకు లేవలెను. ధనసహాయము చేయ ఇండియా దొరతనమువారిని కోరవలెనని గొ. చింతామణిగా రుపపాదించిన తీర్మానమును నిముగారంగీకరించిరి. కాని ప్రస్తుతము ఇండియా దొరతనము వారెట్టిధన సహాయమును చేయజాలరనిరి. రూర్కీకాకాలను క్యాన్సరు వ్యవసాయ కళాశాలను అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమున చేర్చవలెనని గొ. చింతామణిగా రుపపాదించిరి. చాలవచ్చు జరిగినది. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు నివేదికమును ప్రకటింపు కరకును ఈ ప్రశ్నను నిలుపవలెననిరి. సంస్కరణములను గూర్చి అధికార సభ్యులు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు అగస్టు నెల 12 న తేదీని ప్రత్యేక సభా సమావేశము జరుగునని అధ్యక్షుడు నడిచెను.

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

జూలై 23 మంగళవారము

పబ్లిక్ డిపార్టుమెంటు:—హెచ్ ఆర్ థార్నెల్లు వి.సి. ఎస్. గారు సెలవు పుచ్చుకొనందున ఇ. పాకెనహం వాల్సు వి. సి. ఎస్. గారిని బల్లారికి ఆక్టింగు సెషన్సు జిల్లాజడ్జిగ నియమించిరి.

మనిసిఫరు డిపార్టుమెంటు:—క్రింది యుద్వోగములను పాలకు లు తరుపు చేసిరి.

జే. పి. కోటిలింగముగారు ఎం. ఏ. బల్లారి జిల్లాబోర్డు మెంబరు, రాయబహద్దరు టి. ఎం. నాసింహాచార్యులుగారు బి. ఎల్. కడపజిల్లాబోర్డు వైసు వ్రెసిడెంటు, జిల్లాబోర్డు సభ్యులు.

జే. గోపాలకృష్ణయ్య చాదరీగారు, బెజవాడ తాలూకా బోర్డు వ్రెసిడెంటు.

డి. వీరాస్వామి నాయుడుగారు ఏలూరు మునిసిపాలిటీ కోన్సిల్లరు.

రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు: ఎఫ్ హోడింగుగా రిశిరపనిలో నుండుటవలన వారికి బయలుగ ఎం. జి. కే. వైటుగారిని వాత్రేరు సబుడివిజనుకు సాల్సు, ఆల్బారి క స్టెప్పు ఆసిస్టాంటు కమిషనరుగా నియమించిరి.

జే. ఏ. మాస్టరు గారు దక్షిణ కడపకు డిస్ట్రిక్టు ఆఫీసరుగ నియమించిరి.

ఎల్. ఎస్. జేమ్సుగారు బల్లారి డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరు.

ఏ. హనుమంతరావుగారు పడమటి కడపకు డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరు.

ఎం. ఆర్. సుందరము అయ్యగారు ఉత్తల కడపకు డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసర్.

పబ్లిక్ వర్క్సు డిపార్టుమెంటు.

గోదావరి హెడ్డువర్క్సును ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరు హన్సురాజు దొంగ్రాగారికి 2 నెలల 20 దినముల (ప్రిలిజి సెలవు ఇచ్చిరి.

ఎస్. దక్షిణామూర్తి కాన్స్ట్రాక్టర్కి 1 సంవత్సరము సెలవియ్యబడినది. (ప్రిలిజి ఫర్ సెలవులు కలిపి)

ఎల్. వి. వేంకటకృష్ణ అయ్యరు బి. ఏ. బి. ఇ. గారు గోదావరి హెడ్డువర్క్సును ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరు.

ఆసిస్టాంటు ఇంజనీరు ఆర్ వేంకటచార్యులు గారిని గోదావరి హెడ్డువర్క్సునులోని సర్కిలునుండి 2 వ సర్కిలుకు బదిలీచేసి.

విద్యాశాఖ.

ఏ. విశ్వనాథ అయ్యరుగారు అనంతపురము జిల్లా ఆసిస్టాంటు స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరుగ ఆప్టింగుగ పనిచేయవలయును.

న్యాయశాఖ

బి. నుబ్బారావుగారు కాకతినండి బరంపురమునకు ప్రిన్సిపలు డిస్ట్రిక్టు సెషన్సుజుగ బదిలీచేయబడినది.

జి. ఎం. క్రినివాళ అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని వెద్దాపురము డిస్ట్రిక్టు మునసబుగ నియమించిరి.

ఎల్. బొంబాయిమూర్తి బి. ఏ. ఎం. ఎల్. గారిని కాకతీ డిస్ట్రిక్టు మునసబుగ నియమించిరి.

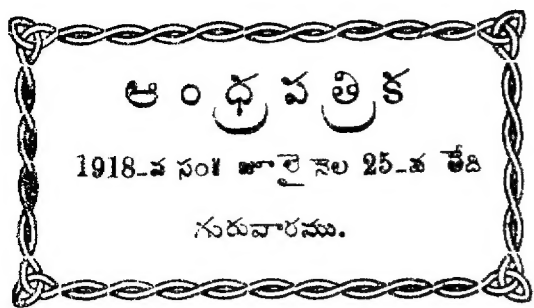
ఈ నెల 29 వ తేదీని జరుగు మధ్యరాష్ట్రకాసన సభ యందు గోల్కల్గుంటుంటే, మిర్రాగాల్లు సామ్రాజ్య సేనకోటకును ముఖ్యముగ డేక సేకకోటకును భారతీయులకు వైరిక శిక్షణము నొసగవలెనను తీర్మానము నుపపాదించెదరు. వాకను గారు నిర్బంధించి ప్రాథమిక విద్య నేర్పటమట కాక కొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

కలరాకు భయపడి వద్దు.

డాక్టరు జి. కె. రావుగారి. నూపమావనవటి. కలరాను రెండుసంబులలో తప్పక తిరుద్దు. నుండు నుపయోగించుట సినివిధము నుందుతో పంపబడును. నీసా 1-3 0-8-0 మూత్రము. (1209)

ధన్యంతరి అ. శ్రీమము, 45, లిగ స్ట్రీట్, ట్రస్టికేసు, మద్రాసు.

తిమ్మరుసుమంత్రి చరిత్రము. స్కూల్లో వార్షికపరమునకు పరనగ్రంథము. ప్రతులకు శారదా కల్లిమింగు కంపెనీ, (1245) 185, హంటుగోడ, మద్రాసు, అని ప్రాయశలెను.

సంస్కరణ విధానము

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము

మాంటేగుగారి విధానమునందు వెంటనే రాష్ట్రములందు కొంత బాధ్యతాయుత పరిపాలన ముసంగబడుటలు తెలుపబడినది. మాంటేగు గారు ఈ భావమును దెలిపినపుడు వారు ప్రచురించిన విధానమునందు స్వపరిపాలనాంశములు గలవని నమ్మియుండవచ్చును. కాని నమ్మకములకును క్రియలకును సంబంధము లేదని హిందూదేశమునందు రాజ్యాంగ సంస్కరణ చరిత్రను విమర్శించిన విధిమగుచున్నది. రాజ్యానిర్వాహకాధికారులకు యక్షిణీ తంత్రము బాగుగ దెలుసును. సంస్కరణ సిద్ధాంతములను జదువునపుడు భారతీయుల మనోరథములు సఫలమైనటులు సంభ్రమమును గలుగజేయును. కార్యరూపమును వహించినపుడు సమ్మోహముపోయి నిజస్వరూపము గోచరమగును. మోర్లిమింటో సంస్కరణములు! క్రాంతిసాధింప బడినపుడు గోకల మహాశయ్యుడు సంస్కరణములు క్రజానియుక్తులకు దేశ పరిపాలనమునందు బాధ్యతను గలుగజేయనని హెచ్చించెను. దేశీయమహాసభయందు సంస్కరణములను గొనియాడెను. స్థానిక సంస్థాపనలందు స్వపరిపాలన వ్యాపకము సిద్ధించునని సంతసించెను. "కొన్ని రాష్ట్రములందు కొంత యభివృద్ధి గలిగినను గోకలె యాశయములు సఫలము గా లేదు" అని మాంటేగుగారు తెలిపిరి. మాంటేగుగారి విధానమునకును నీఫలమే సంప్రాప్తమగునని భారతీయులకు లోచించున్నది. రాష్ట్రములందు శాసనసభలయందు సంస్కరణములవలన గలుగబోవు క్రజాధికార వ్యాపన మతి స్వల్పమని వెనుకటి వ్యాసమునందు దెలుపబడినది. శాసనసభలకు లేని యధికారమును కార్యానిర్వాహక సభకు గలుగునని నమ్మట యసంగతము. కాంగ్రెసు లీగునందు 'కార్యానిర్వాహక సభయందు సగము భారతీయు లుండవలయుననియు భారతీయ సభ్యులను క్రజాప్రతినిధులు వారినండి ఎన్నుకొనవలయుననియును సాధారణముగ పౌరసేవ్రాద్యోగులను కార్యానిర్వాహక సభ్యులను గ నియమింప గూడదనియును నిర్ణయింపబడినది. ఈ మార్పులను గోరుటకు ముఖ్యకారణము పౌరసేవ్రాద్యోగాధికారమును తగ్గించుటయును క్రజాధికారమును బలపరచుటయును నని విదితమగుచున్నది. మాంటేగుగారి విధానమునందు మూల తత్వమే అంగీకరింపబడలేదు.

మాంటేగుగారి విధానమునందు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మిటులు నిర్ణయింపబడును: 1. గవర్నరు. 2. కార్యానిర్వాహక సభ్యులు. 3. మంత్రులు. 4. ఉపదేశకులు. గవర్నరు కార్యానిర్వాహక సభ్యులు గలిసి సాధారణముగ రాష్ట్రపరిపాలనమును నిర్వహించుచుందురు. కార్యానిర్వాహక సభయందు దిరువురు సభ్యు లుండుదురు. ఆంధ్రోడు భారతీయు డుండును. గవర్నరు భారతీయేతర

సభ్యుడు గలిసి అధికమైన బలమును గలిగి రాజ్య వ్యవహారములను నిర్ణయించుచుందురు. స్వాయత్త విషయములం దీ సభకు సంపూర్ణాధికారముండును. రాష్ట్రపాలనమునకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయము లన్నియును స్వాయత్తవర్గమునందే చేర్చబడినవి. కార్యానిర్వాహక సభ్యుల నిరువురను గవర్నరు నియమించును. ముఖ్య విషయములు స్వాయత్తము లగుట వలనను కార్యానిర్వాహక సభ్యులను గవర్నరు నియమించుట వల్లను నిర్ణయాధికారమును గవర్నరు గలిగియుండుటవలనను సభికారబలము ప్రతిభ హెచ్చును గాని తగ్గదని తెలియుచున్నది. ఈ వ్యవహారము లందు కార్యానిర్వాహక సభకు ప్రజాప్రతినిధుల కేమియును బాధ్యతను వహించవలసిన యవసరములేదు. క్రజాప్రతినిధులు కోరినను సాధనము లేదు. క్రజాయత్త విషయములను నిర్వహించుటకు గవర్నరు మంత్రుల నేర్పరచును. మంత్రుల సంఖ్య ఇపుడు నిర్ణయించలేదు. ఒక మంత్రుగాని ఇరువురు మంత్రులు గాని యుండవచ్చును. మంత్రులను క్రజా ప్రతినిధుల నుండి గవర్నరు నియమించును. మంత్రులు గవర్నరు చేరి క్రజాయత్త విషయములను చాలించుచుండురు. గవర్నరు మంత్రులు కలిసి పాలన వ్యవహారములను నిర్ణయించినను గవర్నరు సలహాకును గవర్నరు నియంత్రణాధికారమునకు లోబడియుండవలయును. మంత్రులకును గవర్నరునకును భేదాభిప్రాయము గలిగినపుడు గవర్నరు మతము నెగ్గును. మంత్రులసభకును కార్యానిర్వాహక సభకును భేదాభిప్రాయము గలిగినపుడు కార్యానిర్వాహక సభామతము నెగ్గును. మంత్రులసభకును శాసనసభకును భేదాభిప్రాయము గలిగినపుడు సంతకము నాపుటకై గవర్నరునకు నిర్ణయాధికారము గలదు. శాసనసభను సహారము చేయవచ్చును. పరిపాలనమునకు బాధ్యతను వహింపవలసి యున్న గవర్నరునకు నియంత్రణాధికార మవసరమని నిర్ణయింపబడినది. కాని మంత్రుల యోచనలకు వ్యతిరేకముగ బోవుటకు గవర్నరు సామాన్యముగ బూనుకొనడనియును ముఖ్య విషయములందు మాత్రమే పూనుకొనుననియును మాంటేగుగారు విశ్వసించుచున్నారు. నిరంకుశాధికారమునకు తీవ్రమైన యధికార బాణమును చేతనుబెట్టి బాణమును నవసరము పట్టినపుడు మాత్రమే యుపయోగించుమని కోరుట బాణ ప్రయోగమునకు ప్రబలమైన యాటంకమని నమ్ముటకు వీలులేదు. ఇది మానవస్వభావమునకు విరుద్ధము. హిందూదేశమునందే కాక నుగోకమునందే రాజ్యమునందును రాజ్యాధికారమును బుద్ధిపూర్వకముగ నొత్తిడి లేకును పరిత్యజించిన ఘట్టము లరుదుగ గోచరమగును. కారణము అధికారాభిమానము గాక పోవచ్చును. అధికార వర్గమునకు చిరతరాభ్యస్తమైన యధికారానుభోగము అధికారాభిమానమును అధికార ప్రత్యయమును అధికార స్వాతంత్ర్యమును గల్పించును. దీనిని భేదించుట దుర్లభము. సంపూర్ణాధికారమును చేతబెట్టి దానిని వాడుట కవసరము గాదని తలంచుట లోకానుభవమునకు విరుద్ధము. మాంటేగుగారి విధానమునందు లోకానుభవమునకు విరుద్ధమైన విషయము లుండుటయే సమ్మోహమునకు గారణము. మాంటేగుగారి విధానమునందు 1. గవర్నరునకును మంత్రులకును సంబంధమును సూచించుటకు ఉపదేశపత్రమును హిందూదేశమంత్రు నిర్ధమచేయును; 2. పరిపాలన విషయములందు గవర్నరునకుగల సుశీక్ష

తానుభవమును మంత్రులు వినియోగింప గలరు; 3. గవర్నరు పరిపాలనమునకు బాధ్యుడు గాన నియంత్రణాధికారమును గలిగియుండును. 4. ఉద్యోగ వ్యవహారమునందు గవర్నరు కార్యానిర్వాహక సభ్యులు మంత్రులు ఉపదేశకులు గూడిన ప్రభుత్వము వ్యవహారములను నిర్ణయించును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందు మంత్రులకు గలుగగల పరిపాలన బాధ్యత యెంతవరకు నిజమై పైనిర్ణయములు విశదము చేయుచున్నది. సిద్ధాంతమునందు మంత్రుల యధికారము కొంతగనుపించినను క్రియాయాతమును చాల్చునపుడు అతిస్వల్పముగ నుండునను సంతకము భారతీయులకు వారి లోగడి యనుభవము వలన సహజముగ గలుగుచున్నది. మంత్రులు నియమించిన గవర్నరునకు బాధ్యులుగ నుండురు గాని ప్రజలకుగాని శాసనసభకు గాని బాధ్యతను వహింపవలసిన కారణములేదు. మంత్రుని తొలగించుటకు సభ్యుల కధికారములేదు. సభ్యుని జేతము విషయమై చర్చించుట రాజప్రతినిధి సమ్మతిని బొందుట కవకాశ మొసంగబడినది. కాని ఇది వెంటనే సంభవము గాదు. సభాకాలము ముగిసిన తరువాతను తిరిగి ఎన్నుకొనబడక పోవుట బాధ్యత గాదు. మాంటేగుగారు నిర్ణయించిన బాధ్యత దూరాధిరూఢము. కాంగ్రెసు లీగు విధానమునందు సంతకము సంతకమైనను నిజమైన బాధ్యత గలుగును. నిరంకుశాధికారము తగ్గును.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందు గవర్నరు కార్యానిర్వాహక సభ్యులు మంత్రులుగాకను నుపదేశకులు క్రొత్తగ నిర్ణయింపబడుదురు. ఉపదేశకులకు ప్రభుత్వమునందు 'రాజ్యాధికార' ముండదు. కాని ఉపదేశకులు అనుభవజ్ఞులైన యూరపీయను అధికారులుగ నుండవలయును. ఉపదేశకులకు ప్రభుత్వ నిర్వహణాధికారము లేకపోయినను నిర్వహణాధికార సభ్యులకు గల యధికార గౌరవములు గలవు. ఉపదేశకులను యూరపీయను అధికారవర్గమునండి గవర్నరు నియమించును. అట్టివారికి అధికారాభిమానము సహజముగ నుండును. గవర్నరు నిర్ణయములతో నేకీభవించుచురు. క్రజాప్రతినిధులతో నేకీభవించుట యసంభవము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సంక్లిష్ట రూపమును ధరించును. గవర్నరు తన యిష్టానుసారముగ ప్రభుత్వమును సమవచచ్చును. గవర్నరు సభ్యులు మంత్రులు ఉపదేశకులు గలిసి ప్రభుత్వ బాధ్యతను వహింపవలయునని నిర్ణయింపబడినను గవర్నరు స్వయముగ నిర్ణయింపవచ్చును. గవర్నరు సభ్యులు గూడి గాని గవర్నరు మంత్రులు గూడి గాని గవర్నరు మంత్రులు సభ్యులుగూడి గాని వ్యవహారములను నిర్ణయింపవచ్చును. ప్రభుత్వమునందు క్రధాపపురుషుడు గవర్నరు. ఇతరాధికారు లంగములు. ఈ యంగముల నుపయోగించుటయందు గవర్నరున కే విధమైన విరోధము లేదు. గవర్నరున కీ యధికారము సంతయును నిర్వహించుటకు క్రిసానుర్భ్యము లుండునని తలచుట భ్రమ.

ఇపుడున్న కార్యానిర్వాహక సభయందు ముగ్గురు సభ్యులం దొక హైందవ సభ్యు డుండినను నన్ని విషయములందును హైందవ సభ్యుని సంప్రతింపు యవసరమగు చున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందు ముందును స్వాయత్త విషయములందు అధికార బలమునకు భంగము గలుగ లేదు. క్రజాయత్త విషయములందు కొంత బాధ్యత క్రజాప్రతినిధులకు గలిగినను స్వాయత్త శాఖయందు క్రజాయత్త శాఖయందును గల హైందవాధికారులకు సంరంభము గలుగుట సహజము. ఆదాయవ్యయ నిర్ణయములందును పరిపాలన విధానమునందును

కాశ్యపురి పాత ప్రభుత్వమునకును మంత్రి ప్రభుత్వమునకు సంఘర్షణము సహజముగ గలుగునని యును ఈ రాజ్యాంగ విధాన మపూర్వమనియును యుంతుగాను నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి యపూర్వ విధానమును నిర్మించుట ను కొనుటకు గారణము నెంతైనా కొంత బాధ్యతాయుత పాలనము పరిపాలనమునందొసంగుట యని మాంతుగుగాను తెలుపుచున్నారు. ద్వైదీభావ పాలనమును నిర్ణయించుటయందు పరిపాలనమునకు భంగములేకుండగను ప్రజాధికార వ్యాప్త సాధనములను నిర్మించినట్లు మాంతుగుగాను నమ్ముచున్నారు. కాని యెంచినపుడు సంస్కరణవిధానము ద్వైదీభావ పాలనమునందు నిరంకుశాధికారమునకు భంగము గలుగదని యును ప్రజాధికారమునకు వ్యాప్తము గలుగదని యును తెలుచున్నది. కాంగ్రెసులీగు విధానము నందు మాంతుగుగాను చూపిన స్తంభము ద్వైదీ భావ విధానమునందు ద్విగుణీకృతముగ గలదు. కాననసభకు ప్రభుత్వమునకును కాశ్యపురి పాత సభకును మంత్రిసభకును స్వాయత్త్రి విషయము లకును ప్రజాయత్త్రి విషయములకును స్తంభము సంభవించుచుండును. స్తంభము సంప్రాప్తమైపుడు గవర్నరు నియంత్రణముగాని కానన సభోప సంహారముగాని స్తంభము శిథిలమునకు సాధనములుగ నిర్మించబడినవి. ఈ సాధనములు కాంగ్రెసులీగు విధానమునందును గలవు. కాంగ్రెసులీగు విధానము సరిశము. మాంతుగు విధానమునందలి పరిహారములు అపూర్వములు. నిర్ణయాధికారము గల గవర్నరు నిరంకుశాధికారము నకు భంగములేదు. విశేషము భారతీయ కాశ్యపురి పాత సభకును భారతీయ మంత్రులకును సంబంధము గలుగుటయై యున్నది. ఇప్పుడు అధికారాధికారములకు గల సంబంధము అనధికారాధికారులకు వ్యాపించును. మంత్రులకు అధికారము లేని పదవులును సాధనము లేని బాధ్యతయును రాజ్యాంగములందు సంబంధమును సంభవములు. సంక్లిష్టమైన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము మోర్చిమింట సంస్కరణములందువలె వికాసము లేక ను జడత్వము దాల్చును.

సామ్రాజ్య సభా ప్రతినిధులకు భారతీయుల విందు.
నర్. ఎన్. పి. సింహ సత్య ప్రసంగము

నిజమాదుట నిపురమైనను యథార్థవాదులు లోకవిరోధులనిపించుకొనినను సాక్షి సమయములందు సత్యమును జింకు గొంకు లేకను ప్రకటించుట పురుషలక్షణము. ఇతరులకు జెరచియో ఆత్మవిశ్వాసము లేకనో యే యెండ కాగొడుగును బట్టువారనేకులు గలరు. కాని వారి ప్రయత్నములు స్వీయలాభమున కనుకూలించినను నెవరిని మోసపుచ్చునేరవు. హృదయమునందు స్వలాభము నపేక్షించుచు బయటికి స్వామిభక్తి స్వామిభక్తియని బాబులిచు మహనీయులుగలరు. యథార్థమైన స్వామిభక్తిని గలిగి పరిపాలన దుర్మయములను ఖండించుచు దేశాధినమును చేసెడి వరార్థహితములు గలరు. స్త్రోత్రపాఠకులు లోకము నందంతటను గలరు. బ్రిటీషు పరిపాలనము లోకోత్తము మైన పరిపాలనముని సమయాసమయములు లేకను స్త్రోత్రపాఠకులను జేయుచునధికారవర్గమున కానందమును గలుగ జేసెడి కాలము పోయినది. పాలకులు పాలితులు అన్యోన్యధర్మమును గ్రహించువానిని సమయ మేర్పడినది. పరిపాలనమునందలి లోపములను సాలకులకు శ్రుతకరముట వలనను

దేశమునకు సాలకవర్గమునకును మేలుగలుగ గలదు. అధికారవర్గము హంసతూలికాత్వము లందు విశ్రమించుచు ప్రజలు సకల సౌఖ్యముల ననుభవించుచున్నారని కలవరించుట వలన ప్రయోజనము గలుగదు. సామాన్య లీ భావమును దెలిపిన రాజద్రోహ మగును. మహాజనులు బోధించిన రాజ్యధర్మ మగును. సర్వ సత్యేంద్ర ప్రసన్నసింహ సామ్రాజ్యవధకు బోయిన భారతీయ ప్రతినిధులకు భారతీయులు చేసిన విందు నందు నిష్కపటముగ భారతీయ భావములను వ్యక్తము చేసి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును భావతీయులకును మహోపకారమును జేసెను. సింహ గారు రాజ్యాంగ విధానమును సయితము విమర్శించిన మరొకరి లాభము గలిగి యుండును.

హిందూ దేశ బలదుర్బలములను వర్తమాన మహాసంగ్రామము వ్యక్తము చేసినది. హిందూ దేశ బలము ధర్మబలమని సింహగారుచేసిన హితోపదేశము భారతీయుల ధర్మస్వభావమును ప్రకటించుచున్నది. అధికారులు పీడించిన అన్నము లేక మాడుచున్న రోగములు పీడించుచున్న భారతీయులు వారి సౌమ్యస్వభావమును విడనాడరు. దైవమునందు విశ్వాసముగలిగి అప్రకృష్టములను నిర్లక్ష్యముగ సహించుదురు. కనులు లేని యధికార వర్గాధిమానులు “అజ్ఞానాంధకారమున మునిగిన ప్రజావర్గము” అని ఈ సహనమువలన లోకమును మోసపుచ్చుచున్నారు. ఈమోసకృత్యమును నైజ్ఞాము గుంపు స్వప్రయోజనమునకై పన్నిన వన్నాగమని భారతీయులకు తెలిసియున్నది. ఈమోసము స్వాతంత్ర్యప్రియులైన బ్రిటీషు ప్రజావర్గమునకు తెలియదు. సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహ స్వాస్థ్యపరుల మోసమును బయటపెట్టి వర్తమాన సంక్షిప్తసమయమున సామ్రాజ్యమునకు మహోపకారమును జేసిరి. నైజ్ఞాము గుంపురు నమ్మిన భారతీయ సోదరులు ఆత్మకారవమునకును దేశక్షేమమునకును భంగకరిమైన మర్భాషలను ఖండించి దేశోన్నత్యమును గాపాడుట విధ్యుక్తమని విశ్వసించెదరుగాత. బ్రిటీషు అధికారుల విశ్వాస రాహిత్యము భారతీయుల దుర్బలత్వమునకు మూలము. భారతీయులందు నైజ్ఞాద్యోగములు దుర్లభములు. ప్రజలు విరాయధులు. పరిశ్రమలు లేవు. వ్యాపారములు లేవు. అయినను భరతఖండము యుద్ధనిర్వహణమునం దపారమైన సహాయము చేసినది. భరతఖండము స్వయంపోషణాస్థితి యందుండి పరిశ్రమలు వృద్ధిచొంది యుండిన సామ్రాజ్యాంతర్భాగములకు యుద్ధసామగ్రిలను పంపి యుండును. స్వయంపోషణాస్థితికి స్వపరిపాలన మవసరమని సింహగారు నమ్మియుండును. స్వయంపోషణమునకును పరిశ్రమాభ్యుదయమునకును ననురూపమైన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు దేశమునం దెప్పడిన స్వపరిపాలనము లభ్యముగాక పోయినను జాతీయ బాదులకు చింత లేదు. స్వపరిపాలనము జాతీయాభ్యుదయమునకు సాధనముగాని ప్రయోజనములేని ఆదర్శముగాదు. యుద్ధమునుగిసి విజయము సంప్రాప్తమైన తరువాతను బ్రిటీషు రాజనీతిజ్ఞులు సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహ హితోపదేశములను మరునకుండురుగాత! భారతనాయకులు నిష్కపటముగ భారత దేశావసరములను వెల్లడిచేసి దేశక్షేమను సామ్రాజ్య సేవను జేయుదురుగాత.

లోహపరిశ్రమవ్యాపనము.
'యూరపియను సహధ్యాత్మ్యము లేకను భారతీయులు సకలసంస్థాపనలందు నిస్సహాయులను సిద్ధాంతము కునకలగుచున్నది. తాతాకంపెనివారు స్థాపించిన లోహపరిశ్రమ యఖండముగ పెరుగుచున్నది. హిందూదేశ మంత్రీయంత్రాలయ వ్యాపనమునకై శ్రాత్తప్రదేశము నిచ్చినందులకు సంతసము గలుగుచున్నది. పశ్చిండ్లలో మూడుకోట్లరూప్యములను కృషి ముచేసి యంత్రాలయములను వ్యాపింపజేయుటకు తాతాకంపె నీవారంగీకరించిరి. భారతీయులు నిర్బంధములేకను పరిశ్రమలను వ్యాపింపజేయుటకై స్వపరిపాలన మవసరమగుచున్నది.

కాలటటు కమిటీ తీర్పు.
కాలటటు కమిటీ తీర్పు పర్యవసానమేమియైనను దాని ప్రకటనము భారతీయుల యుద్వేగమునకు గారణమగుచున్నది. లోకమాన్య తిలకు విషయమై వ్యాసినభావములు గర్హ్యములు. అప్రస్తుతములు. లోకమాన్యని తీలమును కింకించుట యసంబద్ధము. సర్ వెలెంటైను పిరోలునకును లోకమాన్యకును నీవిషయమైన వివాదము ప్రవికాన్విలనందు నిర్ణయముగా నున్నపుడు నిశేధమునం దావిషయమును చర్చించి నిర్ణయించుట వ్యాపక విరుద్ధము. కేసరి ప్రతికఠాయకు రిపోర్టు ఆవలంబించినపద్ధతి తీవ్రముగ ఖండించబడినది.

ఉర్దూముసంస్థానము - అప్పీలు గెలుపు
ఉర్దూముసంస్థానము చిన్నదైనను కీర్తిశ్రేణులైన బలవరాజు కుతులుగాను స్థాపించిన గ్రామదీవిద్యోగధనమునాంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధిపడెనది. బలవరాజుగారి కంకానంతరము ఉర్దూము జమీను క్రికంతుకూరిబాలమూర్త్య ప్రసాదరావుగారికి లక్ష్మీనూర్ద్యప్రసాదరావు గారికి సృక్మించినది. వారిమైన నితరులు వేసిన వారసత్వపు వ్యాజ్యపు అప్పీలునందు ప్రస్తుతమునందుగల జమీందారు సోదరులకు విజయము గలిగినందులకు మా సంపూర్ణాభినందనములను జెలుపుచున్నాము. క్రికంతుకూరి లక్ష్మీప్రసాదరావు జమీందారుగారు నిర్వహించుచున్న గ్రామదీవిద్యోగధన నిర్వహణముగ జరుపుటకు భగవంతుడనుగ్రహించినందులకు అంధ్రదేశమునందలి వేదాధ్యక్షున వరాయణుల కానందము గలుగ గలదు.

చెన్నపురి ఆనారోగ్యము.
చెన్నపురియం దనారోగ్యము ప్రత్యేకము హెచ్చుచున్నట్లులు పట్టణపాలనసంఘము ప్రచురించిన లెక్కలవలన విశదమగుచున్నది. పారిశుద్ధ్యాధికారి గతి వారమునందు కారణ మిదమిత్థమని నిర్ణయించుటకు వీలులేదని తెలిపియుండెను. కిక్కిన్న పరిస్థితిగలుగు చీకనోపాధుల ధరలు ముఖ్య కారణములని తెలిపియుండెను. రాఫువేండ్ర రావుగారు తిగిన కారణములను నిర్ణయించలేదని ఈవ్యాజ్యబద్ధ లాక్షేపించుచున్నగాని వారే కారణములను నిరూపించలేకపోవుటయవ్యక్తము. రాఫువేండ్ర రావుగారు సంవత్సరాంతమువరకును మరణములు హెచ్చుగా నుండునని వ్రాసియుండిరి. వారి బోష్యము నెవరు నేర్చుకొని నారని యాక్షేపించిన వారు బోష్యము నెవరు నేర్చునను సత్యమును గ్రహించుట విశేషము. ఇప్పుడు 1000 కి 62 చొప్పున చావులుగలవు. కిక్కిజ్వరమువలన చావులుగలవని వదంతిగలదు. దాని వలనను 20 చావులు గలిగినవి. పశువులందు ఉష్ణవాతము రాత్రియందు కీలకవాతము ఆరోగ్యహానికని మరణములకు గారణములు. దేశమునం దంతటను కిక్కిన్నస్థితి ఈ రీతిగనే యున్నది. మరణములును సభిక్తముగ నున్నట్లులు తెలియచున్నది. పాలకులీ విషయమై వెంటనే విచారణకు బూనుకొని కారణముల నరసి ప్రజాక్షేమమును గాపాడుట యవ్యక్తము.

నూతన విషవడికి జ్వరము:— ఈనెల 20 వ తేదీని నంతమగువారములో చెన్నపురియందలి కిక్కియున్న జ్వరమువలన మరణించిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— మైలాపూరులోని గోపాలనాయక్ పర్యవసానమునాంధ్రాహులులో పంచావ కేశ భాగవతులచే ఈనెల 27 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు చిత్రకూటగవనమున, 28 వ తేదీ సాయంత్రము 4-80 గంటలకు భరతగుహానమాగవనమును కాలక్షేపము జరుపబడును.

అగ్నిప్రమాదము:—కడపిన మంగళవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు టంకపాలవిధి ప్రకృమన్న చిన్న నాశుకీపీఠియం దొక మిడ్లెయింటికి నిప్పంటుకొనెను. పోలీసు వారును మిట్టప్రకృల జనులును వచ్చి చుట్టలు ప్రకృయింటి కగ్రభాగక పూర్వమే ఆర్పివేసిరి. ఇల్లు పూర్తిగ భస్మం మయ్యెను.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

A "Small Show" by the French Troops.

LONDON, July 24.—1.5 A. M.

Reuter this evening learns that the new French attack ended earlier than expected in clearing woods northeast of Sauvillers-Mongival and reached the western edge of another wood two thousand yards east of Mailly-Raineval. Advance reached a depth of two miles. The French captured heights dominating the Valley of Aves and twelve hundred prisoners and three guns were taken. The new attack is a "small show" and is not likely to extend much further. The line between the Aisne and the Ourcq has been advanced across Soissons-Chateau-Thierry road to the western edge of laux. This local attack was on a two mile front. Heavy fighting between the Ourcq and the Marne immediately south of the Ourcq resulted in the French reaching the road in several places from Concy to Armentieres which is a village southeast of Ouchy-le-Chateau. Along the Marne the enemy destroyed some French bridges across the river at Vincelles. The British supported by French tanks captured Marlaux and took a hundred prisoners. It is estimated that German casualties since last advance exceed 1,500,000.

Allied Attacks on both Banks of the Ourcq.

Successful Results.

LONDON, July 24.—3 A. M.

The French Communiqué says:—Our attacks on both banks of the Ourcq had satisfactory results notwithstanding the stubborn resistance of the enemy who brought up fresh reserves. North of the river we captured and passed Plester. Rulau reached the outskirts of the western Ouchy La Ville and captured the village of Montgru. French and Americans south of the Ourcq crossed Chateau-Thierry road and advanced their line over one kilometre eastward of the village. Chatelet Woods in our hands. On the night of the Marne we progressed ahead north of the Mont St. Pere and Chateaux which is ours. We extended our bridgehead at Jaulgonne. Between the Marne and the Rheims fighting was furious. French and British between Ardre and Venizay attacking strong positions advanced over one kilometre and inflicted heavy losses. The British captured three hundred prisoners and five guns. Local operation south of Montdidier whereby this morning we captured Mailly Raineval Sauvillers and Aubivillers gave us fifteen hundred prisoners including thirty officers.

LONDON, July 24.

Reuter's correspondent at French headquarters wiring at 2 yesterday afternoon said:—Last night wind and rain storms greatly hampered activity on the main battlefield. This morning it rained steadily, violent gales rendering impossible the work of aviators and reducing the effectiveness of the bombardment. Operation between Montdidier and Moreuil is interesting because it gives us back views over Aves Valley which were lost early in April. Mailly, Raineval, Sauvillers and Aubivillers are under control of the allies dominating the river valley. Their capture means that we have occupied the intervening hills and effected important improvement in the line along the Aves.

LONDON, July 24.—5.30 A. M.

The American Communiqué says:—South of the Ourcq we continued to press the retreating enemy. We took possession of Jaulgonne and woods westward of it.

LONDON, July 24.—12.30 A. M.

A wireless German official message says:—We withdrew undisturbed our defences northward and north-eastward of Chateau Thierry.

LONDON, July 22.—1.0 A. M.

The German evening official communiqué says:—French fighting developed in the evening between the Aisne and the Ourcq.

Enemy Preparing for Further Retreat.

Effect of French Pressure.

LONDON, July 22.

Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring this afternoon, says:—North of the Marne the enemy is preparing for a further retreat in the angle between the Marne and the Ourcq, blowing up munitions dumps and burning up stores which he has no time to remove. The enemy's position in the heavily wooded broken country without main roads and railways which can be used is becoming under constant pressure more difficult hourly. The enemy, to feed the Soissons-Marne front, has only one line of railway from the Aisne in the neighbourhood of Bourges to Bazoches, where it joins the main Soissons-Rheims line. The latter can still be used for a certain distance astride Bazoches, but the junction there is constantly bombed and the Germans must find it very difficult using the limited railway facilities which remain. The enemy may possibly fall back on the Vesle line abandoning this and the commanding plateau separating the Oise and Vesle valleys.

Germans Still Struggling.

Allies Advancing From Three Points.

LONDON, July 23.

Though the obstinate struggle is deepening and extending the news continues to be most favourable for the Allies. The Germans have not recovered from their surprise and confusion and have given no sign of attempting a diversion elsewhere. Their energies are concentrated

on the defensive and they are fighting a series of desperate rearguard actions in the hope of extricating the bulk of their forces from the clutches of the Allies, who are advancing simultaneously at three points of the compass. Their position is critical in view of the relentless pressure maintained by General Foch which may still turn the retreat into a rout. To avoid this experts opine the enemy must draw still more largely on his reserves, probably from the forces facing the British front. Unless he receives such help, it will be impossible for the enemy to cross the twenty-four miles of rugged country to the north bank of the Aisne including the crossing of the rivers Ourcq, Vesle, and Aisne. Two most important points which the Allies from the west will endeavour to reach in order to cut off the Germans are Fereen-Tarconois, which is a most important junction of the road, and Fismes. The ruggedness of the country between the Marne and Rheims accounts for the desperation of the fighting there enabling the Germans to prolong the defence.

Tribute to British Forces.

A correspondent on the French front says that the French express the greatest admiration for the spirit of the British in this region who insisted on attacking immediately they arrived, though the opposing Germans included a Shock Division with ground very favourable for machinegun defence. Nevertheless the advance effected by the British in collaboration with the French was most important, for it immobilized large German forces necessitating drafts from reserves.

German Losses Enormous.

The inactivity of the infantry north of the Ourcq and in the Champagne yesterday is semi-officially ascribed in Paris to the enormous German losses, the extent of which can be calculated from the fact that in front of General Goutaud's army some fifty thousand Germans were put out of action by hundreds of guns which were unmasked only when the assaulting waves had crossed the covering zone and approached the real line of resistance. Praise is lavished in Paris on the prudence and strategy of General Foch and also of General Fayolle to whom General Foch entrusted the execution of his plans. General Mangin and De Gaulle are commanding two armies under General Fayolle.

French Attack on New Front.

Villages Captured.

Lull on Marne Battle Front.

LONDON, July 23.—4.55 P. M.

A French communiqué says:—There was only artillery fire during the night on the battle front. North of Montdidier, a boldly conducted local operation enabled us to occupy the villages of Mailly-Raineval, Sauvillers, and Ayvillers. We have taken 350 prisoners hitherto.

More Villages Taken.

LONDON, July 22.

The French opened their new attack northwest of Montdidier and advanced on a front of four miles capturing three villages. It is not yet certain whether this represents the total length of the front of attack. The attack was made at 7.15 this morning, and within an hour the French had captured the villages. Between the Aisne and Ourcq, there is very little change, except that the French captured Ouchy-le-Chateau. The enemy here are apparently bringing up guns and stiffening their resistance. The Americans have occupied Buzancy, another half a mile nearer the Soissons-Chateau Thierry high road.

Allies Still Progressing.

Between the Ourcq and the Marne the French and Americans continue to progress. The French have regained all the ground lost on the 22nd in the region of Grizelles. Americans have captured Jaulgonne on the Marne and are continuing to advance. Hitherto they have taken 300 prisoners. Further east, the Germans well supported by artillery and machineguns are stubbornly opposing French attempts to cross the Marne. The French yesterday afternoon stormed the heights north of Courcelles. They are also holding the head in the neighbourhood of Chassons as far as Treloup which the Germans hold. The French crossed the Marne west of Reuil, and beat off a heavy enemy counter-attacks.

Slower Advance Expected.

It is not anticipated that the Allied advance will now be so rapid, as the Germans have had plenty of time to bring up reserves, and appear disposed to fight to the utmost.

Situation Still Better.

German Press on Retreat.

LONDON, July 21.

AMSTERDAM.—Referring to the Allied counter-attack the "Cologne Gazette" says:—As has happened on other occasions, for instance on the Somme, we must concede the loss of prisoners and guns, but even so the enemy's leading idea of the break through has not been attained, in spite of tremendous exertions. We have been able to hold up the counter-offensive before it has attained any strategic advantage while maintaining continuous changes of position which are the logical outcome of the open warfare now in progress.

The "Frankfurter Zeitung" says:—General Foch has managed to form a formidable attacking army and is now trying to snatch the initiative from the German command. The tremendous expenditure of his fighting strength involved in such an effort may lead to a bad mistake on the part of the French army. The warding off of the German blow has succeeded in spite of great enemy losses, but the counter-offensive has failed and freedom of action remains in German hands.

British Line Advanced.

Successful Raids and Patrol Encounters.

LONDON, July 23.—1.25 P. M.

A British communiqué says:—We advanced our line slightly yesterday southward of Meris and Meteren, and southward of Hebuterne. We improved our positions during the night in the Hamel sector. We made successful raids in the neighbourhoods of Avainzeville, Ayette, Oppy, Avon Lens, and took several prisoners and machineguns. A patrol in an encounter at Marcin captured prisoners and killed fifty Germans. There was considerable hostile gas shelling at Villers Bretonneux, and reciprocal artillery fire in the Diekebauch sector.

LONDON, July 23.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day mentions that it was the Scottish regiments on the 20th who captured Bois de Courten, while English battalions fought their way to the line resting on Bois de Rheims deploying towards Marlaux. The enemy put up a tremendous resistance here, for they had excepted this important tactical position to be attacked. Their reserves from the Crown Prince's army arrived continuously and masses of guns maintained an intense bombardment. The correspondent only covers the operations till the 21st since when, apparently there has been desperate fighting.

British Aerial Activity.

LONDON, July 23.—11 P. M.

The British communiqué says:—There was increased artillery fire in the neighbourhood of Villers Bretonneux, Hingis and elsewhere. Weather improved, exercises and several long distance reconnaissance were carried out. Twenty three tons of bombs were dropped on railway stations at Camerai, Bray and Lille, on ammunition dumps near Arrancieres and Bepune and on billets along the whole front. Twenty three hostile machines were brought down and three driven down out of control. Three balloons were also shot down in flames. Ten British aeroplanes are missing. Rain prevented night flying.

Air Ministry's Statement.

LONDON, July 23.—11.30 P. M.

The Air Ministry states that our aeroplanes on the afternoon of the 22nd hit the main station at Offenbourg. Bombs were seen on ridges. One hostile machine was destroyed. At 6.00 a.m. returned. We repeatedly attacked aerodromes on the night of the 22nd with good results. Fires and explosions were observed. Machines bombed and machine-gunned their targets.

British Communiqué.

LONDON, July 24.—12.50 P. M.

The British communiqué says:—We made a raid to-night southward of Bucquoy taking eighteen prisoners. We also took a few prisoners in another raid northeastward of Albert. We repulsed an attempted enemy raid northeastward of Bethune. Hostile artillery was active on the northern portion of the front particularly in the neighbourhood of Loos.

37 Enemy Machines Disabled.

LONDON, July 24.—5.40 A. M.

The French communiqué says:—Our aviators were very active on the 23rd July. French and British photo-fellied and disabled thirty seven enemy machines in numerous airfights of which the British killed fourteen. In bombing operation 33-1/2 tons were dropped in daytime on enemy aerodromes and stations. Thirteen hundred kilograms were dropped during the night raid on station of Maisenblue causing conflagration and explosions. American squadrons collaborated in operations on previous days.

Italian Front

The Italian Communiqué.

LONDON, July 23.

The Italian communiqué says:—We captured a mountain gun and six machineguns with a large quantity of ammunition on Corodiceavito on the 18th. We also recovered much bridging material abandoned by enemy on the Lower Piave. We captured the height northward of Berat in Albania. Further eastward the French occupied a height on the left bank of the Horta.

Austrians in Albania.

Driven South of Horta.

LONDON, July 23.—11.40 P. M.

The French Eastern Communiqué says:—In Albania after a series of desperate struggles which sometimes led to hand to hand fighting we drove the Austrians from all positions south of Horta River. We have captured during the past two days six hundred prisoners and twelve machineguns.

LONDON, July 23.

A telegram from Salonika dated the 19th says:—The Franco Italian advance in Albania continues. The Italians have crossed the Devoll north of Berat, while the French on the right are clearing Gora, one of the highest mountains between the Dreni and Skumbi Rivers, threatening the high road between Scutari, northwest of Ochrida which is occupied by the Bulgarians, and Elbasan.

Great Britain

Dinner to Indian Representatives.

Sir S. P. Sinha's Castigation of the Sydenham Gang.

LONDON, July 18.

The Right Honorable Sir Syaid Amr Ali P. C. presided at a luncheon given by the Indian representatives in London to-day to the Indian representatives to the Imperial Conference and the War Cabinet. Mr. Montague, Lord Islington, Sir Robert Borden, Sir Joseph Ward and Mr. Massey were present. Sir S. Amr Ali welcomed the Indian representatives and said that the presence of Mr. Montague and others who had held office in India was a token of good will towards India. The war had shown the solidarity of the Empire and Hindus and Mohammedans alike had proved their devotion to their sovereign. He hoped that the future place of India would be that of a comrade marching side by side with the rest of the Empire. India's war work had aroused a desire to justify the position she had gained. With patience and tolerance the policy of the reforms reported on the best promise of political advancement.

Sir. S. P. Sinha.

Sir Satyendra Prasanna Sinha K. C. gave details of what he described as a phenomenal increase in output and manpower from India. Brilliant as was his record they were confident that if India had been an industrially advanced and self-contained country on a par with the other great wealth producing countries she would have been the chief emporium of military stores and ammunition and once sufficient not only for her own requirements but for export to the Far East and Dominions. Real secret of India's attitude to the war was, firstly, that she inherited a civilisation which had always set right above might and secondly that she fully realised that her long connection with Britain could be made and was going to be made compatible with the self-respect of her people. Why had her weight on the scales not been heavier and more decisive? Because her resources were still undeveloped and because the policy of trust and far-sighted statesmanship which might have given her a powerful national army had not yet been consistently pursued. The war had thus revealed most convincingly the necessity for radical change in the constitution and policy of the Government of India and in Britain's relations to India. Industrial and economic development, improvement of railway and granting commissions to the Indians were all integral features of the report and it was therefore the plain, bounden duty of all responsible British statesmen to lend their weight and influence to help reforms to materialise with as little delay as possible. Having regard to ends in view he thought it would be difficult to present a more cautious and yet more liberal scheme than this Sir S. P. Sinha respectfully but emphatically, protested against the use of intemperate language. Attacks on Mr. Montague and Lord Charnock set a pernicious example to the Indian papers. Sir S. P. Sinha uttered a grave warning against the description of masses in India as a vast block of uncivilised people. He still more deprecated ill-natured attacks upon the so-called political section of the Brahminical caste. Ill-mannered and ill-informed attacks upon a whole class held in respect and even reverence by large masses of people would inevitably provoke reprisals seriously hampering efforts for political or social reform. Sir Satyendra assured Mr. Montagu that Indians had no misgivings and did not falter in their trust in him and the great cause he had made his own. He had their sincerest gratitude and warmest appreciation for his courage, devotion and statesmanship which would place his name on the list of British statesmen who in serving their own country had also served the cause of justice and humanity in the world. (Applause).

Naval Pageant.

22 Miles of Warships,
Inspected by the King.

LONDON, July 24.

The King is visiting an important naval depot where he has inspected the biggest and most powerful naval force ever assembled. An idea of its formidableness may be gathered by the fact that these warships placed end to end would stretch in continuous line exceeding twenty two miles. American vessels figured in the pageant. Admiral Beatty welcomed His Majesty who subsequently went on board a Destroyer and passed along lines of vessels amid loud cheers. His Majesty proceeded to the quarterdeck of the flagship for an unparalleled historical ceremony namely a war time investiture of a fleet. His Majesty decorated officers and men of American and British Navies for gallant exploits. The King accompanied by Admiral Beatty embarked on a barge and visited the American Flagship where he was enthusiastically received. A close inspection included a visit to the engine room where His Majesty took a shovel and helped to coal the fires. The King learned that American squadron has become an integral part of the British Fleet for the duration of the war. In naval matters like signalling where uniformity is imperative Americans have successfully unlearned what they knew and adopted British methods. The King acknowledged the valuable American naval assistance. The King concluded the day by dining on a British Flagship.

Lord Sydenham.

Made President of the Tea Exploiting
Fraternity.

LONDON, July 18.

Lord Sydenham has been appointed President of the Indian Tea Association in succession to Sir Seymour King.

3 Lakhs of American Troops.

Pouring in Every Month.

LONDON, July 23.

In the House of Commons Sir Chiozza Money stated that three hundred thousand American troops were now crossing the Atlantic monthly, or whom two thirds were carried in British ships. Sufficient supplies and war material for the Allies were also being carried. (Cheers).

Zeebrugge and Heroes.

Seven V. O.'s Awarded.

The Men and their Deeds.

LONDON, July 23.

The echoes of stirring events at Zeebrugge on the night of April 22nd are contained in a "Gazette" announcing the award of various decorations to participants. The Victoria Cross is awarded to the following:

Commander Carpenter, commanding the "Vindictive," for setting a magnificent example of calm composure in navigating mined waters, reaching the mole in darkness, and then supervising the landing, in the face of heavy fire from batteries, of machine guns and rifles. He walked round the decks encouraging the men in most dangerously exposed positions.

Lieut. Sandford, of the submarine "C-3" for skillfully placing his vessel between the piles of the viaduct. He and the crew eagerly undertook this hazardous enterprise well knowing that if they were in the water at the moment of the explosion they would be killed outright. Lieut. Sandford disdained to use his gyro steering which

would have enabled him and the crew to abandon the submarine at a safe distance preferring to make sure, as far as was humanly possible, of accomplishing his duty.

Lieut. Dean, Naval Reserve Commander of the motor launch 282, for magnificently handling the boat while embarking crews from black hips under constant deadly machine-gun and heavy gun fire at point blank range. His steering gear broke down, but he manoeuvred the boat by the engineers steering to come under the mole that the guns of shore batteries could not be sufficiently depressed to fire on his boat. His courage and daring saved many valuable lives.

Capt. Bamford, Marine Light Infantry.—He commanded one of the landing parties, established a strong point, and led the assault on the battery with the utmost coolness and valour.

Sergeant Finch, Marine Light Infantry.—He was second in command of the Pommers and Lewis guns on the "Vindictive." He maintained a continuous fire from the foretop, keeping down the enemy's destructive fire. Unfortunately, two heavy guns directly hit the foretop, killing or disabling everybody except Finch, who was severely wounded. Nevertheless he showed consummate bravery, remaining in the battered exposed position and again getting the Lewis gun into action, harassing the enemy on the mole until the foretop was again directly hit, completely putting out of action the remainder of the armament. But Finch had saved many valuable lives.

ABLE SEAMAN MCKENZIE.—He did great execution with a machine gun as a member of the storming party on the mole.

CARPENTER, BAMFORD, FINCH AND MCKENZIE were rescued by their comrades to receive the V. O.

America**Allies Food Troubles Ended.**

American Controller on The Situation.

LONDON, July 23.

The American Food Controller, Mr. Hoover, speaking at the Mansion House said, that owing to American efforts there would be no need to restrict shipments of food stuffs to Europe during the forthcoming year. America could furnish in pork alone the whole needs of the Allies as regards meats. (Cheers). Indeed the period of anxieties of the Allies in connection with essential foods was now passed (Cheers). Mr. Hoover, Controller contrasted the food situation of the Allies with that of the enemy, within whose lines the dominating factor was hunger. The Austrians and Germans were daily seizing the already short food supplies of the peoples, whom they had crushed and whose loss in lives through malnutrition and starvation before the next harvest, would be far larger than the casualties on the west front. The Allies would make every sacrifice short of their own defeat and the final extinction of civilisation to maintain alive at least the people of Belgium and North France.

A German Submarine.

Sinks 3 Coal Barges.

On American Coast.

LONDON, July 22.

NEW YORK: A German Submarine sank a tug and three coal barges on Sunday off Cape Cod. Men, women and children aboard were saved. The attack was witnessed from the shore. Two shells from the submarine fell close to the beach and four others on the mainland. A seaplane drove off the submarine.

WASHINGTON: Official Circles regard the sinking of craft off Cape Cod as an exhibition of German frightfulness in a vain effort to lower American morale.

LONDON, July 24.

WASHINGTON.—When Congress reassembles Mr. Baker will submit proposals to modify draft ages and for somewhat larger military mobilization.

Mr. Daniel announces that Navy personnel now numbers 5,03,792 officers and men.

Russia**A GREAT UNITED RUSSIA.**

Entente's Efforts to Realise it.

Agreement with Murman Regional Council.

LONDON, July 24.—2.0 A. M.

The Russian wireless communique gives the text of the agreement between Great Britain, United States, France and Murman Regional Council providing for co-ordinated action for the defence of the Murman Region against German Coalition Powers. The agreement describes the region as the former Alixandrovsk District of the Province of Archangelsk. It provides that the Entente shall equip and instruct Russian armed forces of Murmansk which it is stipulated shall be under the Russian command. The Entente undertake not to interfere in Murman internal affairs and the Regional Council undertakes most energetic precautions against espionage. The entente undertake to secure food and staple requirements for Murman population and also the necessary technical equipment and financial assistance for Murman authorities. Agreement is binding until normal relations between Russian Central Authority on the one part and the Murmansk Council and the Entente on the other are re-established. Entente disclaim idea of conquering any part of Murmansk Council and jointly with Murmansk Council they declare that the only object of the agreement is to guard Murman integrity for a Great United Russia.

Agreement Possible Between Horvat and Czecho-Slovaks.

LONDON, July 24.

A telegram from Harbin dated July 13th says:—An agreement between General Horvat and Czecho-Slovaks is probable. Four thousand Cossacks in Nikolsk region have joined Horvats.

Central Powers**Fall of Seidler Ministry.**

Cause Food Shortage.

LONDON, July 24.

A confirmation that the fall of the Seidler Ministry partly to be attributed to economic distress in Austria, transpires that at the sitting of the Reichsrath on July 19th the Minister was sharply criticised in regard to the food situation. For example Deputy Pils said that western Bohemia had been without flour or bread for months and Pilsen had been without food for a fortnight. The consequences ther had been lamentable and the town was permanently under Martial Law.

The food Minister M. Paul gave a gloomy survey of the position and admitted that he was not optimistic regarding the future.

LONDON, July 24.

The "Times" correspondent at British headquarters says:—Captured German army order states that the Allies will not be allowed in future to recover their dead and wounded. The former are needed for identification of units and the latter would only help to maintain the Allied fighting strength. If the Red Cross stretcher parties disregard the warning shot they will be shot down. The order has "already been acted upon."

General**President of Portuguese Republic.**

Emphasises Portugal's Loyalty to Allies.

LONDON, July 23.

Reuter learns that M. Sidonio Pais, President of the Portuguese Republic speaking at the opening of the Portuguese Parliament emphasised Portugal's loyalty to the Allies' cause. He also referred to many proofs of confidence from Allied Governments, particularly the British notification of intention to raise British representation in Lisbon to the rank of an Embassy.

Operations on the Euphrates.

General Marshall's Gains.

LONDON, July 24.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that operations by General Marshall on the Euphrates during March and in the neighbourhood of Kirkuk during April resulted in ten thousand Turks being made casualties including seven thousand five hundred prisoners also in the capture of thirty guns and much other war material.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Bombay**The Sedition Committee's Report.**

Press Comments.

BOMBAY, July 24.

In noticing the Rowlatt Committee's report the "Prajantara" and "Parsi" says:—Recommendations of Rowlatt Committee will not be received by Indian public without grave concern and distrust. Whatever its recommendations the conclusions arrived at are entitled to great weight and serious consideration as it discloses altogether a very serious and quieting state of things. The Government deserves all sympathy and support in their efforts to prevent the coalition of dangerous elements to crush them. At the same time these efforts must rely for their success more on the loyalty and goodwill of the people than on mere acts of repression and coercion. The existence of special legislation overriding the ordinary law of the country abolishing judicial safeguards serves as a constant incentive to disaffection which is the fertile root of all hostile movements against the Government.

The "Kesari".

BOMBAY, July 24.

The "Kesari" in an editorial on the Rowlatt Commission report strongly criticises the publication of the report at this juncture and characterises the report as giving power similar to a Court Martial to the bureaucracy in India. The paper says:—The bureaucracy desires to launch a policy of repression and it has tried to satisfy its conscience by this report. When feelings of genuine loyalty are not in question it is a most reactionary measure to add to the powers of the bureaucracy. The publication of the report, adds the paper, is an attempt to coerce unwilling public opinion into the acceptance of the Montague Scheme. Its reference to the Ganapati and Sivaji festivals and Tilak processions is a disgraceful attempt to unduly influence the Chitral case. Mr. Tilak says the paper, challenged Government in the court of law to produce evidence and Government reports to prove the very allegation made in this report, but the Government declined to produce them as confidential, but it now appears that these very papers have been produced before the Committee and surely this will prejudice the court. This is like a stab in the dark and amounts to contempt of the Court in London.

Two Christian gentlemen have recently embraced Islam in Bombay. One is a Eurasian aged 46 and the other a young Englishman from Bedford, England, described as a railway engineer who came from Basra for the purpose.

High Prices in Bombay.

Steps Taken to Regulate Cloth Prices.

BOMBAY, July 24.

A communique says:—As many complaints have been made of the high prices of cloth the following summary of the action taken to meet the situation is of interest. The present high prices are due to the fact that owing to the war, imports of cotton cloth from Lancashire have been greatly reduced, while its price has increased owing to the high cost of such labour as is available at home and also to the high price of raw cotton throughout the world, due in part doubtless to speculation, but mainly to genuine shortage caused by extensive use of cotton in the manufacture of munitions. The high price of raw cotton in India has of course affected the price of cloth turned out by the Indian Mills. The Government of India are not in a position to take any steps to increase the quantity or reduce the price of cloth imported from Lancashire, but in March last they decided to appoint an informal committee, in which leaders of Indian cotton industry were represented, to work out a scheme for regulation of the price of cotton piece goods of Indian manufacture. This Committee met in Bombay at the end of March and was desired to consider in particular (a) whether it was possible to introduce a scale of mill charges for cotton cloth and if such scale was possible what it should be and further (b) whether it would be necessary for this purpose to control in any way the price of or operation in raw cotton and if so, what steps were practicable in the direction. The committee's recommendations fall under two main heads, viz, firstly that steps should be taken to check speculation in cotton owing to the fact that any increase in the cost of raw cotton must lead to an increase in the price of cloth, and secondly that in order that some measure of control might be exercised over the price of Indian cloth certain kinds of cloth which are in common demand should be standardised, and that manufacture and distribution of these should be controlled. As regards the recommendation that steps should be taken to stop speculation in cotton the Government and trade were in complete agreement. It has already been decided as a result of the deliberations of the Indian Cotton Committee that Mr. N. Wadia, a member of that committee, should proceed to England in order to take expert advice in framing a scheme for a Central Cotton Trade Association. But meanwhile as some time must elapse before this scheme could be framed and given effect to, and, as the necessity for preventing speculation in the cotton of the current year's crop was urgent, rules were issued under the Defence of India Act empowering the Government of Bombay to appoint a Committee to regulate forward contracts of purchase or sale of cotton of 1918-19, and penalising any breach of their regulations. The second recommendation referred to above is still under consideration of the Government of India whose decisions of the matter may shortly be expected.

Workmen's Institutes in Bombay.

BOMBAY, July 24.

The Bombay Social Service League announces a scheme for providing workmen's institutes for workers in the cotton mills to the city. The League have real experience in conducting social work of various kinds for the benefit of poorer classes in the town and in particular started a settlement in an institute for the workers in the Currimbhoy Ebrahim Mills. This contains library and recreation rooms and has a garden and has been a great success but experience shows that it has certain substantial failings arising from the fact that the workers of the group of mills for which it is intended do not live near their mills near which the institute is situated but scatter far and wide after their day's work. What is needed therefore is a number of institutes in different parts of the town each so situated as to be in the midst of the locality where the mill workers live and each being open to workers because they are workers and without regard to the mill to which they belong. It is estimated that each institute will cost Rs. 7,000 a year and that it may form a centre of recreation and educative work which will presently develop into much larger proportions for the benefit of the workers and to the enhancement of their working capacity.

Tata Iron and Steel Company.

Further Lands for Operations Acquired.

3 Crores of Rupees to be Spent.

ALLAHABAD, July 24.

The 'Pioneer' says that further agreement has been entered into between the Secretary of State and the Tata Iron and Steel Company by which the company acquire additional lands for the extension of their operations. The purpose for which the land is granted includes the construction of residences, improvement of sanitary condition and the establishment of experimental agricultural farms. The agreement shows that the company shall spend on the extension of their present works a sum of not less than three hundred lakhs of rupees in a period of ten years after receiving delivery of the land or within such further time as the Government of Bihar and Orissa shall allow.

Burma

Influenza in Rangoon.

RANGOON, July 24.

The influenza epidemic after slowing down has again broken out in a severe form affecting many firms. The staff of the Tramway Company is so depeted that only curtailed services can be run. No deaths are reported. Several Europeans are affected.

Some cases of influenza have occurred at mills and amongst Electric Tramways and Supply Co. 34 cases have been reported. The running of trams has consequently been limited for the present. All cases are of a mild nature and there is no indication of service. Many cases of severe type have occurred at training works at Sukky. The epidemic in a violent form has reached Maymyo where over 500 Gurkhas were laid up. The Gurkha lines have been placed out of bounds for British troops. The disease has been imported there by a draft of fresh Indian troops.

Result of Enemy Assets Case.

RANGOON, July 24.

Judgment was delivered to-day by the District Magistrate, Rangoon on the complaint filed by the Custodian of Enemy Property, Burma, against Mr. A. F. Nathol, Managing Director of the Trading Company, (late Hegt & Co.) for the concealment of certain assets of the value of one lakh and twenty thousand rupees, of the enemy firm of Beck & Company. The accused was found guilty and sentenced to three months rigorous imprisonment.

On application to the Chief Justice in chambers, A. F. Nathol was released on bail on two sureties of Rs. 10,000 each, and the hearing of his appeal was fixed for the 9th August.

Calcutta

Witness's Suit Dismissed.

CALCUTTA, July 24.

At the High Court to-day Mr. Justice Chaudhuri disposed of a suit brought by Mrs. Adelaide Mary Cotton, better known as Miss Ada Reeve, against the Grand Hotel Company and Indian Patent Stone Company to recover thirty five thousand rupees as damages sustained by her through injuries caused to her by the defendant company's alleged negligence in carrying out certain work in the Grand Hotel premises. Counsel for the defence contended that the suit should be dismissed for want of prosecution. This suit was filed on the 28th February 1917. On the 8th May last she was directed to file her affidavit of documents within 24 hours, but she failed to comply with that order of the Court. His Lordship dismissed the suit.

Owing to further damage the Sutang bridge between Shabaji bazar and Shastaganj on the Assam Bengal Railway is unsafe for trains. Passengers are being transhipped from the 22nd instant. Through running is expected to be restored on the 27th.

It is understood that the post Graduate Committee has recommended to the Senate of the Calcutta University that an examination for an M. A. degree in Bengalee should be introduced.

The special branch of the C.I.D. on receipt of certain information on Monday raided a house at Ullatdinghi main road where it was found that five Bengalee youths alleged to be abducting political suspect were living there. These youths on seeing the police made an attempt to escape by scaling the wall of the house, but the Police surrounded the place and succeeded in arresting them. Some suspicious documents were also seized.

United Provinces

U. P. Legislative Council.

Non-Official Members Invited to Express Views on Reform Scheme.

LUCKNOW, July 24.

At the United Provinces Legislative Council Mr. Chintamani's motion to recommend to the Local Government to take steps to give effect as far as possible to the recommendations of the Pilgrim Committee and to apply to the Government of India for financial assistance was accepted by Mr. Sim although he thought that any application for financial aid would at present be inopportune in view of the financial conditions arising from war. Another motion by Mr. Chintamani to recommend the Rumi College and the Cawnpore Agricultural College to be affiliated to the Allahabad University after lengthy discussion was postponed till the publication of the report of the Calcutta University Commission. At the conclusion of the proceedings the president announced that a special meeting of the council would be held on the 12th August to enable non-official members to express their views on the report of Indian reforms. The Council rose at 4-45 P. M.

LUCKNOW, July 24.

At a meeting of the United Provinces Legislative Council this morning the Lieutenant Governor presiding Mr. Thomas Smith, Sir Verney Lovett and Mr. Daniels took oath of allegiance to the Crown. The Hon'ble Mr. Chatterjee introduced the United Provinces Excise (Amendment) Bill and Gorakhpur Goraita Bill and the latter bill was referred to a select committee. The Hon'ble Mr. Lala Sukhbir Singh moved for leave to introduce the United Provinces Juveniles smoking bill which proposed to prevent the sale of cigars and cigarettes to any one under 18 and gave powers to the police to seize tobacco found on persons of juveniles. The Hon'ble Mr. Ward and Colonel Metaggarat opposed the motion, the latter describing it as grandmotherly legislation. Mr. Chintamani thought that the Bill in its present form was unworkable. Mr. Wazir Hasan thought that no case had been made out for such legislation.

The motion to introduce the Bill was rejected by 27 votes to 7.

Central Provinces

C. P. Legislative Council.

NAGPUR, July 24.

At the meeting of the Central Provinces Legislative Council to be held on the 29th instant Messrs. Golwalkar, Tamb and Misra will move resolutions recommending to give military training to the Indians with a view to qualify them for military service to the Empire in general and to the country in particular. The Hon'ble Mr. Thacker will move a resolution recommending the making of elementary education compulsory and free throughout the Central Provinces and Berar.

Punjab

25th July, 1918.

The following order was passed by Mr. Justice Broadway on the 8th July 1918 against Lala Harkishan Lal:—In the matter of the Indian Companies Act VI of 1882 and of Amritsar Bank Limited in liquidation.

Lala Harkishan Lal,
Barriester-at-Law,
LAHORE.

Upon the application of the Official Liquidator of the above named bank, under section 150 Indian Companies Act VI of 1882 and upon reading the order of this court dated 8th July 1918; it is ordered that Lala Harkishan Lal, Barriester-at-Law one of the contributories and principal debtors of the said bank in liquidation, do forthwith pay to the Official Liquidators of the said bank in liquidation at their office in Bharat Buildings, Lahore the sum of Rs. 9, 18,882/6/8 as detailed in Annexure A, together with interest on the principal sum at the rate of 4½% p. a. from the 5th May until realisation, and also a further sum of Rs. 537 on account of costs of these proceedings as detailed below. The amount of decree shall form a charge on the properties detailed in annexure B. C. & D.

Copies of annexures A, B, C. & D. are attached herewith Given under my hand and the seal of the Chief Courts of the Punjab this 8th day of July 1918.

ప్రజాభిప్రాయములు

విశేషములకు సూచన.

బుచ్చిరెడ్డిపాఠశాల విశేషము; పటము విశేషము.

(ప్రజాభిప్రాయములకు విశేషములు—సంపాదకుడు.)

ఆంధ్రశిల్పకళాశాల.

ఆంధ్రశిల్పకళా సంపాదకుడు:

ఆంధ్రశిల్పకళాశాల ద్వితీయవార్షిక సందర్శనమున
చిత్రమధ్యమధ్యము శ్రీరాజా చివరివార్షికము జూలై
20-21 తేదీలలో గుంటూరుపురమున జయప్రథముగా జరిగినది.
ఈయనమునకు బందరు, బెజవాడ, నెల్లూరునుండి కొందరు
ప్రముఖులు దయచేసిరి. శాస్త్రవిద్యకు సంఘమువారిచే యే
శిల్పకళాశాల నిర్వహణముగా జరిగినది. చిత్రమధ్యమధ్యశాల
గుంటూరు చేరుమేక పి. సి. ఎస్. ఎలిరాజులు వాయుడు
గారి ఆధిపత్యముక్రింద తెదవబడినది. ద్వితీయవార్షిక శిల్పకళా
కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగి
నది. అందు కాతా. శ్రీరామకృష్ణగారు, రాయ సు
వేంకటేశ్వరు పంతులుగారు, తిప్పారెడ్డి లక్ష్మీనారాయణ
పంతులుగారు శిల్పముయొక్క యున్నతని గూర్చి విశ్రు
లముగా నుపన్యసించిరి. కళాశాలచరిత్ర నివేదింపబడినది.
మరురోజు సాయంత్రము ఆయనగుంటలవరకు కొన్ని వేల
మంది పురవాసులు చిత్రశాలను దిలకించుచుండిరి.

శ్రీ రాజా చివరివార్షిక యజ్ఞమునకై సభ చింత
మూరి భావనాచార్యులవారి ఆధిపత్యముక్రింద ప్రారంభమైనది.
ఆ సభయందు విజయవారి రంగాచార్యులుగారు వారి సహజ
వాక్యధారసహజరచే భారత శిల్పముల మహాదైశ్వర్యమును
రాజాచివరకర్త చిత్రశిల్పనా ప్రభావమును వ్యవస్థాపక శైలి
తో నుపన్యసించిరి.

క్రిందివారు చిత్రమధ్యమధ్యమందు జయముపొందిరి :
నూనెరంగులతో పాశ్చాత్యచిత్ర శ్రీపతము (వాసిరెండుకు
పి. నారాయణమ్మగారికి మొదటిపతకము గుంటూరు; నూనె
రంగులతో పాశ్చాత్యచిత్ర శ్రీపతము (వాసిరెండుకు చీవ
కుర్తి సత్యవతమ్మగారికి రెండవ పతకము. (గుంటూరు)

నూనెరంగులు శ్రీ చక్రపిల్ల వేంకటేశ్వరగారివరము
మాజీటి మల్లిఖార్జునరావుగారికి మొదటి పతకము బందరు;
నూనెరంగులు శ్రీ బేంద్రబాధ కామరంగుల పరమ పి. వి.
ఆంజనేయగారికి రెండవపతకము, గుంటూరు; నీటిరంగులు
చెల్లపిమ్మడి మార్గము మాజీటి మల్లిఖార్జునరావుగారికి
మొదటిపతకము, బందరు; నీటిరంగులు చెల్లపి. రామారావు
గారికి రెండవ పతకము బాపట్ల; బాన్సుతో నవ్వుమన్నెల
పరమ. బి. రామారావుగారికి మొదటి పతకము బాపట్ల;
బాన్సుతో శ్రీ. మహాత్మాగాంధీగారివరము కె. ఎస్. రామ
రావుగారికి రెండవ పతకము బాపట్ల; లోపాముతో ఎసిపిపని,
తొండ ఎమ్. ఎ. నీలమేఘం ఆచార్యగారికి మొదటిపతకము
మధుర.

లఠలు రంగులతో పరమ, కె. ఎస్. (బాన్సురెండుకు
గారికి రెండవపతకము, బెజవాడ; బాన్సుతో శిల్పబాలుకుర్తి,
ఎం. పరుషద్దీనుగారికి రెండవ పతకము గుంటూరు; ఉన్న
పని రమణులు చీవకుర్తి సత్యవతమ్మగారికి గౌరవశ్రుతి
గుంటూరు; ఉన్నపని రమణులు, పూసల నాథ నాయకమ్మ
గారికి గౌరవ శ్రుతి, గుంటూరు; నీళ్లరంగులు నీటిపరమ
మొదటిపతకము, బేజవాడ; శివరామయ్యగారికి మొదటిపతకము
గుంటూరు.

గుంటూరు. నూతలపాటి నరసింహము.

రాజకీయ సంస్కరణములు

(1)

ప్రజాభిప్రాయములు : ప్రజాభిప్రాయములు

దేశాభిమాని.

ప్రస్తుత సంస్కరణ నివేదికను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముగాని యట్టి యాదర్శమునకు మార్గదర్శిగాని కాబాలదు. ప్రజాహిత ప్రభుత్వముయొక్క ముఖ్యనూత్రముల నీనివేదిక ము వ్యతిరేకించుచున్నది. భారతీయుల శక్తిసామర్థ్యములయంద విశ్వాస జనకము లగునట్టియు, ఆధిరములగునట్టియు విపరీతిపు మార్పులమాత్ర మానివేదిక మునందు స్పష్టమగుచున్నవి. హిందూ దేశమునందు స్వపరిపాలనాంతురముల స్థాపించుటకు రాజ్యాధికారము ప్రజలచే స్వతంత్రము చేయబడవలయును. అట్టి యధికార మెంతమాత్రము నీయబడియుండలేదు. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువైనను, ఆర్థికవిషయములవైనను యధికారము ప్రజాప్రతినిధుల కొసంగబడి యుండలేదు. కాననభలందు మొత్తము మీద యెన్నికనభ్యులే హేమ్యగనుండురుగాని వారలెప్పుటికినీ యధికార విహీనులై వాదప్రతివాదముల నెత్తిడి బాలకలెనందురు. వారిచే కానన సభలయందామోదితములై తీర్మానములు చట్టములు కాబాలవు. కాని సభ్యుల కుమాత్రము కొన్ని యధికారవిహీనములైనట్టియు, నిష్ప్రయోజనములైనట్టియు చట్టములు కల్పింపబడినవి. వీరి యధికారమును హిందూ ప్రభుత్వము చేయుటకై రాష్ట్రములయందొక నూతన సభయను, సామ్రాజ్యమునందు "రాజసభ" యని నిర్ధారణ చేయబడినవి. రాష్ట్రప్రభుత్వమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మెంతమాత్రము నూచింపబడి యుండలేదు. కార్యనిర్వాహక సభయందెట్టిముఖ్యమైనమార్పులను నూచింపబడియుండలేదు. కేవల గౌరవార్థము లగునట్టియు, సభికార విరహితములగునట్టియు, క్షిప్రమైనట్టియు కొంత నూతన యంత్ర సామగ్రికి తావొసంగబడియున్నది. ప్రజాహిత ప్రభుత్వములలో వాడుకలోనున్న కొన్ని నామమాత్రములైన యధికారకూన్యములగు నూతనయంత్రములు కల్పింపబడినవి. ఇందు ముఖ్యమైనది మంత్రవర్ణము. ఈ మంత్రవర్ణమువారికి కొన్ని విషయములపై సంపూర్ణాధికార మియ్యబడునని తెలియచుచున్నది. ఏయేవిషయములు ప్రభుత్వాధీనములో యేవిషయములు మంత్రవర్ణ యాధీనములో నిర్ణయించుట కొక సభ యేర్పరుపబడును. ఇట్టిచే చిన్నిచిన్ని మార్పుల మాత్ర మనేకములు నచేడింపబడియున్నవి. ఈ నివేదికమునందు నూచింపబడిన మార్పులలో నిక్కములగు నట్టివియు మనచే ననేక సంవత్సరములగోరబడినట్టివియు, యవసరము లగునట్టివియు మార్పులగుండుమాత్రము కనుపించుచున్నవి. అందులో మొదటిది యార్థిక విషయములలో రాష్ట్రీయములను, సామ్రాజ్య కీయములను విడదీయుట. ఈ మార్పుకలన మనకు గొంతలాభము కలుగగలదు. ఈ విషయమై యనేక సంవత్సరములు గాయాంధోళము జరుపబడుచు నే యున్నది. ఇందైన యవసరమును ప్రభుత్వము వారు గనుసించియుండుట మన యదృష్టమే యనవచ్చును. కాని రాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రజలనాస్థ గతమైనచో నీసంస్కరణము నిక్కముగ కోరదగినదే. అట్లుగాక రాష్ట్రప్రభుత్వము నిరంకుశాధికార వర్ణమువారి హస్తములయందే యున్నపుడు యీ సంస్కరణము లాభకారి యగుటకు మారుగ గొన్ని సందర్భములందు నష్టదాయకము కాగలదు. హిందూదేశ కార్యదర్శితమును ఆంగ్లప్రభుత్వము వారు భరించుటయే రుద్రుడై. నూత్నములగు నియ్యవియే మార్పులు. ఇదియేనా! అంగీకృతములు!

ఈ సంస్కరణములు భారతీయుల హృదయముల నెంతమాత్రమును ఆకర్షించుకాలవు. ఈ మహారణంగమున స్వల్ప రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యోద్ధరణముకై యెల్లరచే సర్వసామాన్యముగ నామోదించి బడిన స్వయంనిర్ణయ మాత్ర మీసంస్కరణములందు కర్తవ్యపడియుండలేదు. ఈ సంస్కరణములు యాంధోళమును వృద్ధిజేయునేగాని యాత్సాహము నెంతమాత్రమును జనింపజాలవు. ఇయ్యవి ప్రభుత్వమువారు మనకు ప్రసాదించుటకుగాని మనము గ్రహించుటకుగాని యర్హములు కావు. ఈ విషయమును గూర్చి వ్రాయుచు అనిది నెంటుఅమ్మ గారిట్లు వ్రాసియున్నది. "స్వాతంత్ర్య ప్రియులగు వారెన్నడును నిరంకుశాధికారపరిపాలనను సౌఖ్యము మొదలకలరు. ఈ సుదిగతరణమున హిందూదేశ మొక పెంపుడు మృగమవలె నుండిన వాగుండును. అప్పుడు దేశము తన యజమాని ఆజ్ఞానుకరియ్యుచుండి, ఆతని వాహనము నొసంగినపుడు తోకయ

డింపుచుండును: ఈడుస్థితిభానిసకాతులక్షణము. తనయిష్టానుసారముగ కర్తవ్యపడుచుండుటయే స్వాతంత్ర్యస్వభావము. కాని హిందూదేశ విషయమున కాజ్ఞాపతినిధిచే తోలబడుచుండును. అతడు దయానాపూర్ణుడై, భారతదేశము లొంగి యున్న యెడల, అన్నివిషయములను నెమ్మదిగ జరిగిపోవును. ఒకచే నాతడు కఠిరుడై మనదేశము తనయిష్టానుసారకర్తవ్యము నవలంబించు నభిలషించినయెడల యీదేశ మనభవించు అనర్థములను చెప్పనవలసివేయదు. ఇది స్వాతంత్ర్యము కానేరదు. నూతనముగ కనుగొనబడిన జై కొస్టావులు. మాన్యుగు జాతుల స్వాతంత్ర్యమునకు ఇంగ్లాండుదేశము పోరాడుచున్నది. కాని హిందూదేశముయొక్క గతియేమి? ఆంగ్లదేశము యిచ్చుకచ్చిన చొప్పున హిందూదేశమున కాహారము నొసంగి, అది కొంచె మందోళమును చేసినయెడల నిర్బంధ విధానము నవలంబించును. ఇట్టి కాళ్యతమగు స్వాతంత్ర్య విహీనస్థితిని అంగీకరింపవలయునా లేదా మనవిషయము భారతదేశమే నిర్ణయింపవలయును."

ఈసంస్కరణములచేయు గొప్ప రాజనీతిజ్ఞత్వముగాని ప్రాధత్వముగాని నూత్న కల్పనలుగాని భావనాచనలు గాని, దోష రాహిత్యములు గాని గానుపించుటలేదు. మొదటలు తమకు కర్తవ్యజేయని స్వాతంత్ర్య మాత్రములకై యుద్ధమున పోరాడుచున్నారు. తమద్రవ్యమును శక్తిసామర్థ్యములను వెచ్చించు చున్నారు.

కాని మన యదృష్టవశమున యీసంస్కరణము లింకను ఆంగ్లమంత్రవర్ణమువారిచే యామోదమును బడిన యుండలేదు. అందువలనమాత్రము మనకుగొంతవర కాకాకరణము లుదయించవచ్చును. ఈసంస్కరణములను మంత్రవర్ణమువారు రాలోచించుకప్పురవమే మన దేశమున దెల్పడలను సక్రమాంధోళమునుగా విడిచినచో యీసంస్కరణలయందు ప్రాముఖ్యములైన మార్పులు కలుగవచ్చును. ప్రజాహిత ప్రభుత్వస్థితి మనయాధీనమైయున్నది. ఈమయమును వారవిడుచుకొనక యవసరమగు. సక్రమమైన యాంధోళము నతిశీఘ్రకాలమున ప్రారంభించవలసి యున్నది. గ్రామగ్రామమునను, పల్లెపల్లెయందును, సభలగా వింది యీసంస్కరణములగుర్చి మనయనంగీకారమును తెలుపవలయును. దైర్ఘ్యమునహించుటకు కాలమానన్న మైనది. నిరుత్సాహమును జెందరాదు. నిస్పృహత్వమునకు సమయముకాదు.

ప్రజాభిప్రాయములు.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

ఆయా, మాంటెగు పెమ్మసర్దుగార్ల రిపోర్టులో వివరించిన సంస్కరణములను గూర్చి కొందరు కొద్దిమార్పులతోను కొందరు యెక్కువమార్పులతోను రిపోర్టును ఆమోదించవచ్చుననియు, మరికొందరు మనము కాంగ్రెసు మస్టిలింగ్ స్క్రీములో నూచించిన వాసికంతై ఈ సంస్కరణములు తక్కువగా నుండుటచే అనలే ఆమోదించబడకూడదనియు అభిప్రాయముతో నుండిరి. స్వల్పమైననీమి, ఆధికమైననీమి, మార్పులతో రిపోర్టును ఆమోదించవచ్చునను వారిలో మననాయకులలో చాలామందియును, రిపోర్టును ఆమోదించకూడదను వారిలో తక్కువమందియును యున్నట్లు కనుపించుచున్నది. మనరాజ

ధానియందు తప్ప మనదేశమునందలి యితరభాగములలోని మనదేశీయ ప్రతికలు యెక్కువభాగము మార్పులతో రిపోర్టును ఆమోదించవచ్చునను అభిప్రాయముతో నున్నవి. ఒకటి రెండు తప్ప ఆంగ్లోయిండియనుప్రతిక లన్నియు ఒకవిధముగా రిపోర్టును ఆమోదించిన వనియే చెప్పవచ్చును. ఆంగ్లోయిండియను నాయకులు కూడ చాలాభాగము యీ రిపోర్టునకు వ్యతిరేకముగా నున్నట్లు కనుపించును. మనదేశాభివృద్ధికై పనిచేయుచున్న యింగ్లాండునందలి బ్రిటిషు కాంగ్రెసు కమిటీవారును, కొంతమంది పార్లమెంటు మెంబర్లును, మాంపెస్టరుగార్డియను మొదలగు లిబరలు ప్రతికలును యీ రిపోర్టులో వివరించిన సంస్కరణములను ప్రస్తుతము హిందూదేశము స్వీకరించుటయే మంచిదని సలహా నిచ్చియుండిరి. ఎక్కువభాగముననుసరింపబడియుండునగుల లండను టయిమ్సుప్రతికకూడ తన యామోదమును వెల్లడిచేసియున్నది.

ఈసందర్భములన్నియు విచారించినచో మనలోగల భేదాభిప్రాయములను విడచి మాంటెగు పెమ్మసర్దుగార్ల రిపోర్టునందలి సంస్కరణములను అంతవిస్తారముగను, అంత స్వల్పముగనుగా నుండక ఒకవిధముగా నుండునట్టి సవరణలతో ఆమోదించుటయే యుత్తమ మని తోచుచున్నది. అట్లుల జరిగినప్పుడే మన ప్రతిపక్షాలయొక్క బలము తగ్గి మనకు జయము చేకూరును. మరియు యదివరకే యీరిపోర్టును ఆమోదించిన బ్రిటిషు ప్రజలయొక్కయు, ప్రతికలయొక్కయు సహాయము నుకూడ పొందగలము. ఈరిపోర్టులో వివరించిన సంస్కరణములు మాంటెగు గారు 20 ది యవ ఆగస్టువాడు నూచించిన ప్రజాప్రతినిధి పరిపాలనావిధానమునకు (Govt. Responsible to the People) బొత్తుగా మార్చుకూచకములుగా లేక పోతడు.

పికాపురం. మల్యాల వేంకటగోపాలరావు. జూలై 23.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

ఆయా, మాంటెగువంత్రిగారు ప్రకటించిన రాజకీయ సంస్కరణములను మన వందరము పరికించియున్నాము. ఇవి మన ప్రభువులు ప్రసాదించదగినవిగాని, మన మామోదించదగినవిగాని యుండియుండలేదు. 1888 సం॥లో పార్లమెంటువారు చట్టము రూపముగా మన కొసంగిన వరముల కిది కొంతవడియున్నది. 1888 సం॥లో విక్టోరియా రాజిగారు ప్రకటించిన వాగ్దానముల కిది తీసిపోయినది. కాంగ్రెసు సంస్కరణములందు మనము కోరిన కోరికల రూపమే యిందుండియుండలేదు. ప్రజాపరిపాలన నూత్రము లనట గమనింపబడనేలేదు. కావున యీ సంస్కరణములు కేవలము నిస్సారములు. మన కిది త్యజించదగియున్నది. వీనిని నిరాకరించి చేయున దేమని మనము కింకింపజనదు, కలదుగదా శ్రీ దాదాభాయి నాకోశి మహాశయుడుపదేకించిన స్వరాజ్యచంద్రము. వాని మన మనుదినము స్మరింపుచు, మన యిరుగుపొరుగువారల కుపదేశించితిమేని, యిప్పటి బలముకన్న నూరింత తక్కుడుబలముతో కృషి సేయగలగుదుము. దాన మనకార్యమును నెరవేరును. కాగితమునకు కరవునచ్చినను, భవవ్యయమున కోర్చి ఈ మహాచంద్రమును శ్రీ దాదాభాయిగారి జీవితాంశములతో వేర్చి ప్రకటించితిమి. కర్వులకు సరిపోవునటుల వెల రు 0.4-0 మాత్రమే యుంచబడినది. ఇది లాభముకొరకు చేయుచున్న పనికాదు. కావున, దేశభక్తు లందరు మాకు సహాయపడి యీ గ్రంథమునకు వెంటనే వ్యాప్తముకలిగించుట అవసరము. దీనినివరించిన వారు రాజకీయ జ్ఞానమును సంపూర్ణముగ గ్రహించిన వారగుదురు.

ఏలూరు, జూలై 24. మం. మార్కం డేయులు.

వంటి నుండు: ఆంగ్లోయిండియా డ్రగ్ అండు కమిశన్ కంపెనీ, నె. 185, బామ్బాయ్ నగర సిద్ధి, కొంబాయి. మద్రాసు యెజంబు: మహాకా పురుషోత్తంమూర్తి, ప్రజాబాబుగోడ్డు, మదగా.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసని 1200
రెబ్బడు ఆటో డిల్ బహర్. (రెబ్బడు
క బడినది.) కాబడినది.)
ఇట్టికాలపు దుశి కనుగనునది, సాటిలేని మనోహరము గువాసననుగి.
ఆత్మాహుళగాని, సారాణముగాని, చేర్చుచుండే నిర్దమ
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలకై కొన్ని లియపులు నీలకరించినచో, మనోగర్భముగ
మహాన నీ స్థులవరించును.
ఈ క్రింది వర్ణనలు నీ సాలలో నుండును.
కన్నులెనా (ఆర (డాం) నీహ 1-3 రు 0-2-0
కర్పరకము నైహ 1-4 డాం " " 0-1-0
కర్పరకము 2 " " " 1-4-0
కర్పరకము 4 " " " 2-0-0
వి. వి. భర్త్యులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
కర్పరకములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులూకు జోరమును. దీని
ఆశీ మగు నకలనెంటు కలవు. కావున, తాము కొనుగవుడు సేసాకై
ది, కాల్చునను ఆటో డిల్ బహర్ అను పేరును పరిచింపుడు. ఈఆటో
దిల్బహర్ డిల్బహర్. స. త. అమలను పరిశీలనచేయ గొరగా రి దిగువకాకి
ప్రాసినచో అదాకమ్మగారు మహానకార్డు ఉచితముగ నంపుదురు.
వంటి నుండు: ఆంగ్లోయిండియా డ్రగ్ అండు కమిశన్ కంపెనీ, నె. 185, బామ్బాయ్ నగర సిద్ధి, కొంబాయి.
మద్రాసు యెజంబు: మహాకా పురుషోత్తంమూర్తి, ప్రజాబాబుగోడ్డు, మదగా.

కాళియు కి సంవత్సరాది సంఘిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమున, అభ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానవాయుకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములవై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలవునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూలము కిద్దముచేసి యుండుటవలన కలయవారు పంటనే వ్రాసికొను టుచితము.

అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు రూ॥ 2-0-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు రూ॥ 0-8-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు రూ॥ 0-12-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	రెండు రూ॥ 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌపధము

తామర తైలము	గజ్జికీ తైలము	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిలా

అపరిమితపు రక్తమువలన జరిగిన శాస్త్రములకు కీర్తిమయమైనది. మరుపులన, మచ్చలన, గండములను తుల్యన, ప్రాంతోపలను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (38)

సావంతుని వనోపధి గుణ మిమ్ముల నిస్సంశయము, సహజమైనది మధ్యవర్తియైన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పొదరసదోషములను, మలబద్ధకమును శాస్త్రసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరారోగమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 రోజుల ముద్దిలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు: పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

చీకటాపాలిపి ప్రశంస

ఇది కెన్నెలకంటి అపారాయ విరచితము.
రెండు రూ॥ 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

అంధ్ర సర్వకళాశాల విద్యార్థి ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియోగ కట్టమంకి రామలింగారెడ్డి గారిచే
వాయవ్యమున. రెండు రూ॥ 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

కంఠదోహదము సంయుక్తములకు ...	0-2	మోహినీ తైలము రెండు రూ॥ 0-12
చీర్రసాయనము మూత్రము అక్షిప్తమునకు ...	1-4	శోమహరి మౌదుకు... రూ॥ 0-8
కంఠకుంభాసారి సంయుక్తములకు ...	0-8	ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-కి ... 1-8
మలబద్ధకము ధాతుపుష్టికి ...	1-0	కస్తూరిమూత్రము కెడ్డవి, మంచిది రెండు రూ॥ 0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12	మూత్రాగ్ని మూత్రము ... 1-0
మూలరోగము తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-12	మూత్రాగ్ని తైలము పుండ్లకు ... 1-0
తేలునందు తిలకాటకు సీసా 1-కి ...	0-8	విరోచనము మూత్రము డబ్బీ 1-కి ... 0-8
శీతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4	గ్రహణీ మూత్రము డబ్బీ 1-కి ... 0-8
కలరామూత్రము వాంతిభేదములకు ...	0-6	కరోచేదన మూత్రము తలనొప్పులకు... 0-12
గజ్జికీ తైలము గజ్జినీదలకు డబ్బీ 1-కి ...	0-4	కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ... 0-8
వామకరుచ్చము సీసా 1-కి ..	0-6	కగ్గర ద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
తేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4	కుసుమారి మూత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు 1-0
తామర తైలము; తామర, శీటకు ...	0-6	మందుకు మానె సీసా 1-కి ... 0-6
కుష్మంధు తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-4	మందుల తైలము, మూత్రకాంతికి ... 0-8
మరతి ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0	పగుళ్లకు తైలము కీరపగుళ్లకు ... 0-6
కఫహరి శీతగ్రామలకు దగ్గురు ...	1-4	కర్మహరి వారి చెవిపోటుకు ... 0-6
కఫహరియార్థం ఉబ్బునములకు డబ్బీ 1-కి	0-8	జలాలి మూత్రము మలబద్ధమునకు ... 0-8
వాయువుపోటుకు మందు ...	1-0	జంతువారహరి ఎసిడికలకు ... 0-8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి రెండు రూ॥ 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్యును.
పార్శ్వపునోపుల బారదోలును
వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
మహాసంగతికి యోగ్యము.

ప్రతియింట నుండవలసినది
మహారాజులచే హిందూదేశమునకు
అయోధ్యచేయుటకు మంజూరిమందు.
విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు

అంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాండ్ర మహాజననభలయందు
సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి
ముఖ, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగుట.
రెండు రూ॥ 1-8-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
అంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

కారదాంబ: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము
సంఘదారులారా సంస్కరణమునకు మార్చి మిందు 1- రూ॥ 4-0-0
అందరు బదిలీకరవలయును రెండు రూ॥ 0-4-0 పోస్టేజీ 0-4-0
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతార్జున అవశేషము.

ఈ శివార్జున రక్తమును శుభ్రపరిచేసి వీర్యమును సాచ్చిం
చి బలమును కలిగించి యుష్ణశక్తియును చేసి చేతి కాకి
మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి కీరమునకు
తేజస్సును కలిగింపును. దీర్ఘత్వము, భేదము, తలనొప్పి,
రొమ్మురోపి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్థపాన డబ్బీ 1-కి రూ॥ 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మనోరంజన్ గోవింద్,
అరికంకనగ్రామ కౌమరాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పార్శ్వపు వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధౌపధములు.

లోకామయహరి కస్తూరిమూత్రల నివృద్ధిపడు
మరికొంపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి
బడుచున్నది.

ఇండియానా మూత్రము 5 క; బర్మ, సిలీకా,
మలియన్టీట్, గోనా, ఫీటి, ఐరెండ్, ఈస్టాసికా, మున్నె
ప్రదేశములవారు మాడ నీ సిద్ధౌపధమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము: "జీవేయక లోకామయహరి" కస్తూరి
మూత్రల సీసా మీ యింట నున్నదెడల, మాటికి వైద్యుల
సయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వపునోపు,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజహురోపి,
బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వివారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మలియ
నశీక రోగములును, ఈ సిద్ధౌపధి నీవనచే వాస్తవ్యముగా
పోయి శుభము గలుగును.

వైద్యశాలలో వశేషవిధము లగునట్టియు నుపయోగ
రములగు కస్తూరిక మాత్రలగుండియె యామధునిక
వయసు చేయుచుండును."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురువు, ప్రతి సీసాకు 10
గుండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుమానప్రకరము, ప్రతిసీసాలో చూచి
యందును. 360 మూత్రము సీసా కి అశాస్త్రము.
మూత్రము.

5 సీసాల రోగము కెడ్డవి పోగొట్టు
కుసాల భుక్తిపోగొట్టు రూ॥ 1-8-0

12 సీసాల రోగము కెడ్డవి పోగొట్టు రూ॥ 2-4-0

25 సీసాల రోగము కెడ్డవి పోగొట్టు రూ॥ 4-0-0

అంధ్రోద్యమము మూత్రము అందు బొంబాయి
అంధ్రోద్యమము కారదాంబ

